

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Ὁγδοός

Συνδρομὴ ἰτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ
1 ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἰτησίαι.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

15 Ἰουλίου 1879

ΣΦΡΑΓΙΣ ΤΗΣ
ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΣΥΡΟΥ

ἐπὶ ἐπαναστάσεως.

[Ἐκ τῆς Συλλογῆς Παύλου Λάμπρου].

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΕΚ ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ¹
Β΄

Φίλτατε,

Μετριοφρόνως πιστεύω ὅτι ἀφ' οὗ σοι εἶπον πῶς κεῖται τὸ Βερολῖνον, σοὶ ἤνοιξε τοῦτο τὴν ὄρεξιν, καὶ θέλεις ἤδη νὰ μάθῃς καὶ ὅποια τις εἶναι ἡ μεγαλόπολις αὕτη. Καίτοι ἥκιστα τοπογράφος τό τε ἐπάγγελμα καὶ τὴν ἱκανότητα, θὰ προσπαθῆσω νὰ σοὶ γράψω καὶ τοῦτο πρὸς χάριν σου, καὶ σύ, πρὸς χάριν μου, προσπάθησον νὰ τὸ ἀναγνώσῃς.

Πότε ἐκτίσθη τὸ πρῶτον τὸ Βερολῖνον, δὲν ἐπαγγέλλομαι τὸν ἀρχαιολόγον διὰ νὰ τὸ ἤξεύρω. Ἀρκεῖ νὰ σοὶ εἰπῶ ὅτι σήμερον εἶναι ἡ κἂν φαίνεται νεώτερον τῆς Νέας γερύρας τῶν Παρισίων, διότι πᾶσαι σχεδὸν αἱ οἰκίαι του πρὶν γηράσῃσι κατεδαφίζονται καὶ ἀνοικοδομοῦνται κατὰ ῥυθμὸν εὐχαριν, καὶ τὸ συνηθέστερον κλασικόν. Μόνον δὲ τεκμήριον ἀρχαιότητος σώζει τινὰς τῶν ὁδῶν, αἵτινες δὲν διέρχονται διὰ πάσης τῆς πόλεως, διότι πρὸ ὀλίγων ἔτι ἐτῶν τεῖχος περιεκύκλου αὐτὴν πανταχόθεν, καὶ αἱ ὁδοὶ μόναι ὅσαι ἔφερον πρὸς τὰς πύλας αὐταὶ εἶχον διέξοδον πρὸς αὐτάς.

Τῆς κατηγορίας ταύτης εἰσὶ πρὸ πάντων δύο, καθέτως διασταυρούμεναι, ἡ τῆς Δειψίας, χωροῦσα ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς, καὶ ἡ τοῦ Φρειδερίκου, ἀπὸ βορρᾶ πρὸς μεσημβρίαν. Ὅτε δ' ἐπ' ἐσχάτων, ὑπὸ τῆς ἱκμάδος τῆς δόξης καὶ τῆς νίκης ὀγκωθεῖσα ἡ πρωτεύουσα τοῦ Γερμανισμοῦ, διέβρῃζε τὴν στενόχωρον ζώνην τῆς, καὶ πανταχόθεν ἐξεχύθη εἰς τὸ πεδίον, τότε ἐξέλι-

1. Ἰδε σελ. 401.

ΤΟΜΟΣ Η' - 1879

πον καὶ τῶν ὁδῶν τούτων αἱ πύλαι, καὶ αὐτάς ἀντικατέστησαν τερπναὶ πλατεῖαι δενδρόφυτοι, κοσμούμεναι ἢ μὲν ὑπὸ δύο ὠραίων ναῖσκων δωρικῶν, οἵτινες βεβηλοῦνται εἰς γραφεῖα ταχυδρομικὰ καὶ τηλεγραφικὰ, ἢ δὲ δι' ὑψηλῆς στήλης, φερούσης χαλκῆν νίκην, καὶ δι' ἐξαισίων λιθίνων συμπλεγμάτων, εἰς μνήμην τῆς τῶν ἑθνῶν συμμαχίας, ἥτις συνέτριψε τὸν ζυγὸν Ναπολέοντος τοῦ Α'.

Βορείως δὲ τῆς ὁδοῦ τῆς Δειψίας καὶ παραλήλως αὐτῇ, ἐκτείνεται ἡ καλουμένη «ὑπὸ τὰς φιλύρας» ὁδός, ἡ μᾶλλον πλατεῖα ὁδοῦ μῆκος ἔχουσα, ἐπώνυμος δὲ διπλῆς σειρᾶς ὑψηλῶν φιλυρῶν, αἵτινες σκιαζοῦσιν ἀνετον κατὰ τὸ μέσον αὐτῆς περίπατον, καὶ ὡς αἱ δύο ἑτεραι, καὶ μᾶλλον ὑπὲρ αὐτάς, πολυάνθρωπος καὶ ὑπὸ πλουσιωτάτων ἐργαστηρίων κατεχομένη. Καταλήγει δὲ καὶ αὕτη εἰς εὐρύχωρον πλατεῖαν, ἐν ἣ ἀντικρύζονται αἱ πρεσβεῖαι τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Αὐστρίας, καὶ ἦν ἐπεράτου ἄλλοτε τοῦ Βρανδεβούργου ἡ πύλη, ἀντικαταστάσα καὶ αὐτὴ διὰ μεγαλοπρεποῦς ἐξαστύλου δωρίου προπύλου, ἔχοντος ἐκατέρωθεν δύο πτέρυγας τοῦ αὐτοῦ ῥυθμοῦ, ἀλλὰ μικροτέρων διαστάσεων. Τὸ ἀρχαιοπρεπὲς τοῦτο οἰκοδόμημα δὲν εἶναι μὲν ὁ Γερμανικὸς Παρθενών, ὡς τινες Γερμανοί, τὸν Παρθενῶνα μὴ ἰδόντες, κομπαστικῶς λέγουσιν, ἀλλ' ὅμως εἶναι μνημεῖον εὐγενὲς καὶ εἰς τὴν ἐπιστημότητα τῆς πόλεως εἰς ἣν χρησιμεύει ὡς εἴσοδος ἀξίως ἀνταποκρινόμενον.

Τὸ δ' ἀνατολικὸν πέρασ τῆς ὁδοῦ ταύτης σημνύνεται διὰ τῆς κατοικίας τοῦ Αὐτοκράτορος· καὶ ἐπίτηδες καλῶ οὕτως αὐτὴν καὶ οὐχὶ ἀνάκτορον, διότι τὸ ἀνεγερθὲν ὑπὸ τῶν ἐκλεκτόρων τοῦ Βρανδεβούργου, ὅπου κατῴκουν οἱ ἡγεμόνες τῆς Πρωσίας, ὅπου ἐγεννήθη Φρειδερίκος ὁ Μέγας, κεῖται πέραν τῆς Σπράιης, ἐπὶ τῆς πλατείας ἥτις περιέχει καὶ τὸ Μουσεῖον, καὶ εἰς ἣν ἐλπίζω νὰ ἐπανέλθω. Ὁ δὲ νῦν Αὐτοκράτωρ, ὅτε διεδέχθη τὸν θρόνον τοῦ ἀδελφοῦ του, δὲν ἠθέλησε νὰ ἐγκαταλίπῃ οὔτε τὰς ἰδιωτικὰς μετριάφρονας ἐξείς του, οὔτε τὴν ἀφελῆ κατοικίαν του, καὶ παρέμεινεν ἐν ἣ εἶχεν ὑπὸ τὰς φιλύρας, καὶ ἥς ἀκόμη τὸ πλεῖστον καὶ ἐπισημότερον παρεχώρησεν εἰς τὴν δημόσιον βιβλιοθήκην, μέχρις οὗ ἰδιαιτέρον κατὰστημα ἐγερεῖ δι' αὐτήν.

Περὶ ὁδῶν δὲ προκειμένου, δὲν πρέπει νὰ πα-

ραλείψω καὶ τὴν τοῦ Γουλιέλμου, ἥτις ἐνοῖ τὴν τῶν Φιλλυρῶν καὶ τὴν τῆς Δειψίας, τῶν ὑπουργείων πολλὰ περιέχουσα, καὶ προσέτι τὴν ἀρχαίαν οἰκίαν τῶν Πρίγκιπων 'Ραδζιβίλλ, ἥτις ὑπὸ τοῦ δημοσίου ἀγορασθεῖσα καὶ ἀνακαινισθεῖσα, ἐδόθη εἰς κατοικίαν τῷ πρίγκιπι Βισμάρκ, καὶ ἐκλείσθη προσέτι διὰ τῆς εἰς αὐτὴν συνελεύσεως τοῦ τελευταίου Εὐρωπαϊκοῦ συνεδρίου.

Ἔστι δὲ τὸ Βερολῖνον ὑπὲρ τινα καὶ ἄλλην πόλιν, καὶ ἂν ὁ Κ. Σχλειρμάν μοι ἐπιτρέψῃ νὰ εἰπῶ, καὶ ὑπὲρ αὐτὴν τὴν Τροίαν εὐρύθυμους, ἔχουσα πανταχοῦ σχεδὸν ὥραϊα ἐκ τετραγώνων πλακῶν, ἢ ἐκ συμβολῆς ψήφων μωσαϊκῶν, ἢ ἐξ ἀσφάλτου τὰ πεζοδρομία, τὸ δὲ μέσον τῶν ὁδῶν ὁραλὸν καὶ καθαρίον, καὶ ἀμάξαις καὶ πεζοῖς εὐχαρίστως βατόν. Ὁφείλεται δὲ τοῦτο εἰς τὴν ἀγρυπνίαν ἐπιμέλειαν τῆς ἀρχῆς, ἥτις δὲν παύεται πανταχοῦ καὶ πάντοτε καταβρέχουσα, καὶ ἐπιδιορθοῦσα καὶ τὰ ἥκιστα δεόμενα διορθώσεως. Οὐδέποτε μοι συνέβη νὰ διαβῶ οἶαν δὴ ποτε ὁδὸν κατὰ τὴν δευτέραν ἢ τρίτην ὥραν μετὰ τὸ μεσονύκτιον, χωρὶς ν' ἀπαντήσω λόχον νυκτοβίων καθαριστῶν, οἵτινες, ὅταν οὐδένα ἐνοχλῶσιν, οὐδὲ παρακωλύουσιν τὴν συγκοινωνίαν, σαροῦσι καὶ εὐπρεπίζουσιν ὁδὸν καὶ πεζοδρομία διὰ τὴν ἐπαύριον. Ποσάκις δὲ ὅπου τὴν προτεραιάν εἶδον καλὴν τινα λιθόστρωτον, ἣν ἐφθόνουν διὰ πολλὰς τῶν ἡμετέρων ὁδῶν, τὴν ὑστεραίαν βλέπω ἀνασπασμένην αὐτὴν, καὶ ἀνασκαπτομένην, διότι πρέπει ἄλλο ἐντελέστερον σύστημα νὰ δοκιμασθῇ, καὶ τοὺς στρογγύλους λίθους διαδέχονται κύβοι, τούτους ἐνταῦθα ἢ ξυλὴν στρώσις, ἀλλὰ τοῦ ἢ σιδηρᾶ καὶ πάσας ἢ τῆς ἀσφάλτου, δι' ἧς αἱ ὁδοὶ γίνονται λεῖται καὶ καθαραί, ὡς τὸ ἔδαφος αἰθούσης ὑποδοχῆς, καὶ ἐκλείπει ὁ ἐκκωφεύων θόρυβος ἐκ τῆς διελάσεως τῶν πυκνῶν ἀμαξῶν. Διὰ τὴν, πολλάκις σκέπτομαι κατ' ἐμαυτόν, νὰ μὴ στρώσωμεν καὶ τὰς ἡμετέρας ὁδοὺς δι' ἀσφάλτου, ἥτις ἀφθονος παράγεται ἐν Ἑλλάδι, καὶ τὸν μὲν χειμῶνα ἐστὶν ἀδιάβροχος, τὸ δὲ θέρος θὰ μᾶς ἀπὸ πᾶν τοῦ κλασικοῦ ἴσως, ὁ γλῆροῦ ὅμως βεβαίως κοινότητος, καὶ προχειρότατα καὶ ἐπ' ἐλαχίστην δαπάνῃ ὅπου βλάπτεται διορθοῦται. Ἄλλ' εἶναι ἐφικτὴ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς; Εἰς τὴν ἡμετέραν θερμοκρασίαν δὲν ἀναλύεται, ἢ δύναται νὰ εὐρεθῇ ὀλιγοδάπανος τις μέγας καὶ παρασκευὴ, δι' ἧς νὰ διορθοῦται τὸ ἄτοπον; Τὸ ἀγνοῶ, καὶ ἀκατάλληλος εἰμὶ ν' ἀπαντήσω· τοῦτο δὲ μόνον ἡξεύρω, ὅτι κατὰ τὴν πρώτην εἰσαγωγὴν τῆς ἀσφάλτου ἐνταῦθα, πλείστα ἐνστάσεις ἡγέρθησαν, ἰδίως ὑπὸ τῶν ἀμαξολατῶν, ὅτι εἰς τὸ ὑγρὸν ἐνταῦθα κλίμα αἱ ὁδοὶ γίνονται ὀλισθηραί, καὶ οἱ ἵπποι πίπτουσιν, ἐπὶ κινδύνῳ ζωῆς καὶ ἑαυτῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων· ὥστε ἡ ἐπιτροπὴ τῆς ὁδοποιίας ἐνόμισε καθῆκόν της, οὐχὶ νὰ ἐγ-

καταλείψῃ τὴν ἐπιβολήν, ἀλλὰ νὰ ἐπιτείνῃ τὰς ἐπ' αὐτῆς μελέτας της, καὶ εὗρεν ὅτι τὰ παράπονα ἦσαν φροῦδα, ὅτι ἂν πίπτουσιν οἱ ἵπποι, πταίουσιν οἱ ἀμαξολαταὶ καὶ οὐχὶ ἡ ἀσφαλτος, καὶ ἐπέμεινε, καὶ ἤδη πᾶσαι αἱ συνοικίαι, ὅσαι θέλουσι τὴν ἡσυχίαν τῶν ἀσφαλτῶν ζητοῦσι παρὰ τῆς δημοκρατίας, καὶ αὕτη χορηγεῖ αὐτὴν κατὰ προτίμησιν ὅπου ὑπάρχουσιν δημόσια ἀρχεῖα καὶ περὶ πάσας τὰς ἐκκλησίας.

Τοῦτο δὲ μ' ἐνθυμίζει, οὐχὶ ὡς παράδειγμα, ἀλλ' εἰς ἀντίθεσιν, ὅτι ἤκουσα ποτε διηγοῦμενον περὶ τοῦ ἡμετέρου δημοτικοῦ συμβουλίου τῶν Ἀθηνῶν. Πρὸ ἐτῶν πολλῶν, κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ αὐτοῦ, εἰς τὸ ἀρθρον τὸ περὶ φωτισμοῦ, ὅστις ἐγένετο τότε δι' ἐλαίου, εἰς τῶν συμβούλων ἡρώτησεν ἂν δὲν ἐδύνατο νὰ γίνῃ σκέψις περὶ εἰσαγωγῆς καὶ εἰς τὴν πρωτεύουσάν τῆς Ἑλλάδος τοῦ πανταχοῦ τῆς Εὐρώπης ἐφηρμοσμένου ἀερίου· ἀλλ' ἐχλευάσθη ὡς ἀτοπολόγος καὶ μὴ πρακτικός. Δειλῶς δὲ παρατηρήσας ὅτι τὸ μόνον ὃ προτείνει ἐστὶ τὸ νὰ ἐξετασθῇ καὶ μελετηθῇ τὸ ἀντικείμενον, διότι οὐδ' αὐτὸς οὐδ' οἱ συνάδελφοί του τι περὶ αὐτοῦ ἐγνώριζον, δὲν εἰσηκούσθη καὶ ἡ πόλις ἐξηκολούθησε δι' ἐλαίου φωτιζομένη, ἂν φωτισμὸς ἦν ἐκεῖνο, μέχρις οὗ ὁ αὐτὸς κατόπιν εὐρέθη εἰς θέσιν νὰ πορισθῇ ἀπ' εὐθείας πληροφορίας, ἐφ' ᾧ ἐστηρίχθη ἐν τέλει τοῦ ἀερίου ἡ εἰσαγωγή. Τὸ κατ' ἐμὲ δὲ τοῦτο μόνον δύναμαι νὰ σ' ὑποσχεθῶ, ὅτι ὁψέποτε μὲ ψηφίσῃτε δημοτικὸν σύμβουλον Ἀθηναίων, πρώτη φροντίς μου ἔσται νὰ προκαλέσω τὴν μελέτην περὶ τῆς ἀσφαλτώσεως τῶν ὁδῶν, φρονῶν ὅτι οὕτω καθῆκον ἐκτελῶ καὶ δὲν βλάπτω. Καὶ ἂν τὸ δημοτικὸν συμβούλιον, οὗ ἔσομαι μέλος δὲν ψηφίσῃ τὴν πίστωσιν, θέλω κἂν κατορθώσῃ, πρὸς δοκιμήν, ὅποια πρέπει νὰ γίνῃται πάντοτε, νὰ τεθῇ κἂν ἀσφαλτος εἰς τὸ μικρὸν διάστημα τὸ διαιροῦν τὴν οἰκίαν σου ἀπὸ τὴν ἐδικήν μου. Ἐκεῖ κατοικεῖ ἡ Κυρία** (ὅχι κύρια ὀνόματα), καὶ ἂν συμπέσῃ νὰ κολλᾷς ἐνίοτε, δὲν θὰ παραπονεῖσαι. Ἀλλως τε τοῦτο, ἢ θὰ τὸ ἀρνηθῇς; σοὶ συμβαίνει ἐνίοτε καὶ χωρὶς τῆς ἀσφάλτου.

Ἄλλ' ἤδη ἄλλος τοπογραφίας. Ἐβαρύνθη βεβαίως νὰ τὴν ἀναγινώσκῃς ἀφ' οὗ ἐγὼ ἐβαρύνθην νὰ τὴν γράφω. Ἄν θέλῃς νὰ ἐξακολουθήσω περιηγούμενος διὰ σὲ τὸ Βερολῖνον, θὰ μ' ἐπιτρέπῃς ν' ἀποδιδράσκω ἐνίοτε εἰς χώρας τερπνοτέρας, τὰς τοῦ κοινωνικοῦ ἢ διανοητικοῦ κόσμου καθ' ὅσον μοι εἰσὶ προσिताί.

Σήμερον ὅμως πρὸς τοῦτο οὐδ' ἔχω ἀνάγκην νὰ ἐγκαταλείψω ἔτι τὰς ὁδοὺς, διότι ἐν αὐταῖς ἐτελέσθη ἀρτίως μέγα καὶ πανηγυρικώτατον δράμα, περὶ οὗ δύο λέξεις: Τὴν 30 μαΐου καθ' ἡμᾶς ἐώρταζεν ὁ Αὐτοκράτωρ τὸν Χρυσὸν γάμον του. Ἰσως τοῦτο σοὶ φανῇ πως αἰνιγματωδὲς, ἂν ἡξεύρῃς μὲν ὅτι ὁ Αὐτοκράτωρ εἶναι ὑπερ-

ογδοηκοντούτης καὶ ἐνυμφεύθη πρὸ πεντήκοντα ἐτῶν, ἀγνοῇς δὲ τὸ Γερμανικὸν ἔθνος, καὶ ὃ, μεθ' ὀρισμένας χρονικὰς διαλείψεις, ἐορτάζεται τὸ μνημόσυνον τοῦ προτελεσθέντος γάμου, καὶ ἀργυροῦς μὲν γάμος λέγεται ὅταν τελεῖται μετὰ εἰκοσιπενταετίαν, χρυσοῦς δὲ μετὰ πεντηκονταετίαν, ἀδαμάντινος μετὰ ἐβδομήκοντα ἔτη, καὶ ὑπάρχει ὁ ἑβλίρος, ὁ χαλκοῦς, ὁ κασσιτέρειος, ὁ σιδηροῦς, διὰ βραχυτέρας ἢ μακροτέρας, εἰ δυνατόν, προθεσμίας, διὰ τοὺς φιλεόρτους καὶ ἐφιεμένους νὰ καθιστῶσι συνεχῶς τὸ δημόσιον μάρτυρα τῆς οἰκιακῆς αὐτῶν εὐδαιμονίας.

Τὴν 30 μαΐου λοιπὸν συνεπληροῦντο πεντήκοντα ἔτη ἀπὸ τῆς νυμφεύσεως τοῦ Αὐτοκράτορος μετὰ τῆς τότε νεαρᾶς ἡγεμονίδος τῆς Σαξωνίας. Ἀπὸ βαθέως δὲ ὀρθρου, ἐξ ὑψηλοῦ πύργου ἐν τῷ κέντρῳ τῆς πόλεως, πάσης σημασιοφορούσης καὶ δαφνοστολιστοῦ, ἀντήχησεν ὕμνος εὐχαριστίας πρὸς τὸν Θεὸν καὶ εὐλογίας ὑπὲρ τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ ζεύγους, καὶ ἀφύπνισε τοὺς κατοίκους, οἵτινες κατὰ μυριάδας ἐξεχύθησαν εἰς τὰς ὁδοὺς, καὶ ὠμοῖαζον αὐταὶ ποταμούς ἐφ' ᾧ ἐφέροντο πυκνὰ ἀνθρώπινα κύματα.

Περὶ μεσημβρίαν δὲ, παρακολουθούμενοι ὑπὸ τῶν βασιλέων, ἀρχιδουκῶν, ἡγεμόνων, μεθ' ὧν συνδέονται διὰ συγγενείας, μετέβησαν ὁ Αὐτοκράτωρ καὶ ἡ Αὐτοκράτειρα, εἰς τῶν Ἀνακτόρων τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ κανονολογισμὸς ἀνῆγγεilen εἰς τὴν πόλιν ὅτι πρὸ τοῦ βωμοῦ ἐπανελήφθη ἡ εὐλογία, ἥτις πρὸ πεντήκοντα ἐτῶν εἶχε συνδέσει τὸ εὐτυχὲς ζεῦγος. Μετὰ δὲ τὴν θρησκευτικὴν τελετὴν, εἰσῆλθον εἰς τὴν ἀπέραντον αἶθουσαν τῆς ὑποδοχῆς, τὴν Λευκὴν καλουμένην, καὶ ἐκεῖ, περισταμένου τοῦ πλήθους τῶν ἐστεμμένων συγγενῶν καὶ τῶν αὐλικῶν, ἐκάθησαν ἐπὶ θρόνων· ἐκάθησαν δὲ, διότι ὁ Αὐτοκράτωρ πρὸ τινῶν ἡμερῶν, κατ' αὐτὴν τὴν ἐπέτειον τῆς γενομένης κατ' αὐτοῦ κακούργου ἀποπειρας, ὀλισθίσας εἰς τὸ γραφεῖόν του, ἐπέσε καὶ ἐβλάβη κατὰ τὸ γόνυ, ὥστε δὲν ἐδύνατο νὰ ἴσταται ὀρθίως. Ἐκεῖ δὲ παρήλασαν πάντες οἱ ἐπίσημοι ξένοι, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν δυνάμεων, αἱ πρεσβεῖαι τῶν Γερμανικῶν χωρῶν, οἱ ἀρχηγοὶ τῶν στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν ὑπηρεσιῶν, καὶ προσήνεγκον τῶν εὐχῶν τῶν τὸν φόρον. Ἀπῆντησε δ' εἰς τινὰς κατ' ἐξαιρέσιν ὁ Αὐτοκράτωρ, ὡς εἰς τὸν Βισμάρκ καὶ τὸν Μόλτκε, μετὰ συγγενικῆς εὐγνωμοσύνης, εἰς ἀναγνώρισιν τῶν ὅσων διεπράξαντο ὑπὲρ τῆς δόξης καὶ τοῦ μεγαλείου τῆς κοινῆς πατρίδος ἐπὶ τῆς βασιλείας του.

Ἐκεῖθεν δὲ τὸ αὐτοκρατορικὸν ζεῦγος, περιστοιχιζόμενον ὑπὸ φρουρᾶς τῶν φοιτητῶν τοῦ Πανεπιστημίου, οἵτινες αὐτομάτως εἶχον ὀργανισθῇ εἰς λόχους καὶ τάγματα, διήλασε τὰς πολυανθρωποτέρας ὁδοὺς τῆς πόλεως, ὅπου τὸ

συμπυκνούμενον πλῆθος ὑπεδέχθη τοὺς ἡγεμόνας του μετ' ἐνθουσιῶδων ἀνευφημιῶν· τὸ δ' ἐσπέρας οὐδεὶς πλὴν εἰ τις ἀγωνιῶν ἢ ἀνάπηρες ἔμεινε κατ' οἶκον, καὶ ἐξαίσιον ἦν τὸ θέαμα πασῶν τῶν ὁδῶν, αἵτινες ἐφαίνοντο ὡς φλεγόμεναι, καὶ τῶν ὁφείων τῶν οἰκιῶν, ἐφ' ᾧ ἡκτινοδόλου μυριάδες ἀστέρων, καὶ κατὰ φωτὰ στέμματα, σύμβολα, μονογράμματα. Ὑπὲρ πάσας δὲ τὰς οἰκοδομὰς διέπρεπεν ἡ τοῦ μελοδράματος, ἐξῶθεν ἐπὶ χρυσοῦ καὶ κατὰ φωτός, ἐντὸς δ' ἐγκλείουσα τὴν Αὐλὴν ἐν πάσῃ αὐτῆς τῇ πομπῇ, καὶ πάσας τὰς ἐπισημότητας, ξένας καὶ ἐγχωρίους, ἐν στιλβούσαις στολαῖς, προσκληθείσας νὰ ἰδῶσι τοῦ Σποντίνης τὴν Ὀλυμπίαν, ἥς ἤκουσα ὅτι ἦτο μεγάλης πολυτελείας ἡ παρασκευὴ, αἱ δ' ἐλληνικαὶ σκηνογραφίαι καὶ ἐνδυμασίαι τοιαῦται, ὥστε νὰ ἐφεκλύσωσι καὶ τῶν δυσκολωτέρων ἀρχαιολόγων τὴν ἐπιδοκιμασίαν.

Ἀλλὰ τὸ καὶ ὑπὲρ τὰς σκηνογραφίας καὶ ὑπὲρ πᾶσαν τῶν παρασκευῶν τὴν λαμπρότητα ἐλκύνον τὴν προσοχὴν τῶν θεατῶν κατὰ τὴν παράστασιν ταύτην, ἦτο ἡ εἰς αὐτὴν παρουσία τοῦ πρίγκιπος Βισμάρκ, ὅστις πρὸ ἐτῶν οὐδ' εἰς θέατρον, οὐδ' εἰς συναναστροφὴν, οὐδ' εἰς τὰς ὁδοὺς ποτ' ἐφάνη, ὥστε κατήντησε καὶ ἐκ τῶν διπλωματῶν τινες ν' ἀμφιβάλλωσι περὶ τῆς ὑπάρξεώς του, καὶ νὰ ὑποπτεύωσιν ὅτι τὸ ὄνομα του ἐστίν, ὡς τὸ τοῦ Θεσέως ἢ Ἡρακλέους, ἐν τῶν περιληπτικῶν ἐκείνων ἃ πολλάκις ἐπένθησε τῶν σκοτεινῶν χρόνων ἡ ἱστορία. Ἀλλ' ἐκεῖ ἦτο, φαεινός, προσηνής, διηλεκτικός, ἐν σαρκὶ καὶ ὁστέοις, ὥστε ἡ ὑπαρξὶς καὶ ἡ ταυτότης του δὲν ἦτο δυνατόν ν' ἀμφισβητηθῇ. Τὸ δὲ πλήρωμα τῶν ξένων ἡγεμόνων ἐλησμονεῖ τὴν Ὀλυμπίαν, ἐνατενίζον πρὸς τὸν Ὀλύμπιον.

Ἐξηκολούθησαν δὲ καὶ τὴν ἐπαύριον αἱ αὐταὶ ἐορταί, λήξασαί τὸ ἐσπέρας εἰς τρισμύχιστον δεῖπνον μετὰ μουσικῆς συμφωνίας εἰς τὴν Αὐλὴν. Καὶ ταῦτα μὲν, ὡς μὴ αὐτόπτης, οὔτε δύναμαι, οὔτε ἐνδιαφέρων νομίζω νὰ περιγράψω, ἐν ὅμῳ ἔτι δὲν πρέπει νὰ παραλείψω, ὅτι ἰδιωταί, κοινότητες, πόλεις, πάντες ἐζητοῦντο τὴν ἄδειαν νὰ προσφέρωσιν εἰς τὴν περίστασιν ταύτην δῶρα εἰς τὸν Αὐτοκράτορα, διότι δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχῃ καθ' ἅπασαν τὴν Εὐρώπην ἡγεμῶν εἰς ἀνώτερον βαθμὸν ἀπολαυμάτων τὴν λατρείαν, τὸ σέβας καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν λαῶν του· ὁ δ' ἀπῆντησεν ὅτι οὐδὲν δέχεται δῶρον, πλὴν εἰ τι ἤθελε προσαχθῇ ὑπὲρ σκοπῶν ἀγαθοεργῶν. Εἰς τὴν ἀληθῶς δὲ βασιλικὴν ταύτην ἀπόφασιν ὀφείλεται ἡ δι' ἐκατομμυρίων ἱδρυσὶς ἢ ὑποστήριξις ὀφθαλμοτροφείων, γεροντοκομείων, πτωχοκομείων καὶ παντοίων ἄλλων φιλανθρωπικῶν ἰδρυμάτων, ἅτινα εὐχονται νὰ ἰδῶσι καὶ ἀδαμάντινους τοὺς γάμους τοῦ φιλολάου μονάρχου.

Ἐν Βερολίνῳ, τῇ 10 Ἰουνίου 1870.

Ε.

Η ΝΕΚΡΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΣΕΛΗΝΗΣ

[Εκ τοῦ γερμανικοῦ]

Ἀπὸ ἡμίσεως ἤδη αἰῶνος ἔθος ἐπεκράτησεν, ἵνα θεωρῶμεν τὸ ἱλαρὸν φέγγος, τὸ φωτίζον τὰς νύκτας ἡμῶν, τὴν ὠχρὰν σελήνην, ὡς ξηρὸν τι, νεκρὸν καὶ κατακεκαυμένον σῶμα, στερούμενον παντὸς ἔχους ζωῆς καὶ κινήσεως καὶ στρεφόμενον ἀπλῶς πέριξ τοῦ πλανήτου ἡμῶν. Ἡ θεωρία αὕτη, εἰ καὶ μὴ ἀρέσκουσα ταῖς ἐμφύτοις ὁρμαῖς τοῦ κοινωνικοῦ ἀνθρώπου, ἀπέβαινε ὁλοπνὴ ἐπικρατεστέρα, διότι ἐβασίζετο ἐπὶ ἀναμφιλέκτων ἀποδείξεων τῆς ἐπιστημονικῆς παρατηρήσεως. Αἱ ἐπιμελεῖς ἐρευναι τοῦ *Μαϊνδλερ* εἶχον καταδείξει, ὅτι ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Σελήνης οὔτε νέφη οὔτε ἔχνος ὕδατος ὑπάρχει, διεκνήρυττε δὲ ἐπιμόνως ὁ περιφανὴς οὗτος ἀστρονόμος, ὅτι οὐδέποτε διέκρινεν ἐπακριβῶς πραγματικὴν ἀλλοιωσίν τινος τῶν ἐπὶ τῆς σελήνης ὑπαρχόντων σχημάτων. Τούτων δὲ τῶν θεωριῶν ἄμεσος συνέπεια ἦν ἡ ἐντελής σχεδὸν παραμέλησις τῶν περὶ Σελήνης μελετῶν. Ἐκτὸς δλίγων ἀγγλῶν ἀστρονόμων, μόνος ὁ κ. *Σμιτ* ἐν Ἀθήναις ἐξηκολούθησεν ἐπὶ μακρὰ ἔτη ἀσχολούμενος περὶ τὴν σπουδὴν τῆς χωρογραφίας τῆς Σελήνης, ἀρτίως δὲ ἐχάραξε τὸν γνωστὸν μέγαν Σεληνιακὸν χάρτην, τὸν δαπάναις τῆς πρωσιᾶς κυβερνήσεως ἐκδοθέντα.

Ἐσχάτως ὅμως ἐπεδόθη συντόμως εἰς ἐμβριθεῖς χωρογραφικὰς ἐρεῦνας τῆς σεληνιακῆς ἐπιφανείας ὁ ἐν Κολωνίᾳ, παρὰ τὸν Ῥήνον, διατρίβων ἀστρονόμος κ. *Σ. Κλάιν*, πεποιθὼς ὅτι ἡ ἐπιμελής καὶ ὁσὼ τὸ δυνατόν βαθύτερα μελέτη καὶ τῆς ἐλαχίστης ἔτι ὁρατῆς ἀλλοιώσεως τῆς σεληνιακῆς ἐπιφανείας εἶναι ἐπιστημονικῶς πλείστου λόγου ἀξία. Ἀγαθὴ δὲ τύχη, εὗρε ταῦτοχρόνως ὅτι πρὸς τοιαύτας λεπτοφυεῖς παρατηρήσεις τὰ μάλιστα πρόσφορος εἶναι ἡ ἀτμόσφαιρα τῶν παραρρηνίων χωρῶν, οὕσα συνήθως διαυγὴς καὶ ἡρεμὸς καὶ οὕτω, χρώμενος τηλεσκοπίῳ θαυμασίου ἀκριβείας, κατάρθωσε βαθέως νὰ ἐγκύψῃ εἰς τὰς παραδόξους ιδιότητας τοῦ νέου τούτου κόσμου. Οὕτω λοιπὸν κατέδειξεν ὅτι ἡ Σελήνη φέρεται ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ αὐτῆς πολυάριθμα ἔχνη ὕδατος, καλύπτοντος αὐτὴν πάλαι ποτέ, καὶ ὅτι τὰ ἔχνη ταῦτα παρουσιάζονται σήμερον ὡς κοιλάδες ἢ ὡς ἐπιχώματα, παρεμπερῆ πρὸς τὰς ἐν πολλοῖς σημείοις τῆς γῆς ἀνωμαλίας ἐκείνας, αἵτινες μαρτυροῦσιν ὅτι ἐκεῖ ὑπῆρχον πρὸ πολλῶν αἰώνων θαλάσσιοι ἀνταί, ἐγκαταλειφθεῖσαι κατόπιν. Ἐπὶ τῆς σεληνιακῆς ἐπιφανείας παρατήρησεν ὡσαύτως βαθεῖας καὶ στενάς τάφρους, ὁμοίας πρὸς κίτας ποταμῶν, περιελισσομένης ὁρισειδῶς πέριξ τῶν πεδιάδων, ὡς καὶ εὐρείας ραγώδεις χαράδρας, παρεμπερεῖς πρὸς τὰ κοιλώματα ἐκεῖνα, ἅτινα ὁρμητικοὶ καὶ ἄγριοι χεῖμαρροι κατέσκαψαν ἐπὶ τῶν Ἀλπεων. Μεγάλους ὅμως ὄγκους ὕδατων

δὲν ἡδυνήθη ν' ἀνεύρῃ μέχρι τοῦδε οὐδαμῶς τῆς σεληνιακῆς ἐπιφανείας. Τὰ ὕδατα ταῦτα πιθανῶς πρὸ πολλοῦ ἀπερροφήθησαν ὑπὸ τῆς στερεᾶς μάζης τῆς σελήνης· γνωστὸν δ' ὅτι παρόμοιον τι συνέβη καὶ ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου πλανήτου, ἐρ' οὐ, ἀπὸ τῶν προγενεστέρων ζωολογικῶν ἐποχῶν μέχρι τῆς σήμερον ἐπαισθητῶς ἡλαττώθησαν τῶν ὑδάτων οἱ ὄγκοι. Τὰ δὲ ἔσχατα λείψανα τῆς ἐπὶ τῆς Σελήνης ὑγρασίας ἀπεμυζήθησαν εἰς τὸ βάθος τῶν μεγάλων ἡφαιστίων ὁρέων, ὧν μεγάλη πληθὺς, ὡς γνωστὸν, ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ δορυφόρου τῆς γῆς· ἡ παρουσία ἄλλως τε τῆς ὑγρότητος ταύτης ἐκδηλοῦται καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ἀγλῆς, τῆς περικαλυπτούσης τινὰ τῶν ἐν λόγῳ ὁρέων. Ὁ κ. Κλάιν παρατήρησεν ὅτι πολλοὶ τοιοῦτοι μικροὶ πυρίπνοες λόφοι ἀποκρύπτονται ἐξαίφνης καθ' ὁλοκληρίαν ὀπισθεν τῆς μνησθείσης ὁμίχλης, ἐνταῦθα δὲ ζῶναι τῆς Σελήνης ἐπὶ λίαν μακρὸν χρόνον—πολλάκις ἐπὶ ὁλόκληρα ἔτη—κατακαλύπτονται ὑπὸ τῆς ὁμίχλιδος ταύτης μάζης. Ἰδίως δὲ τινες τῶν λίαν παραδόξων ραγῶν, περὶ ὧν ἐγένετο λόγος ἀνωτέρω, ἐπὶ πολλὸν καιρὸν μένουσιν ἐντελῶς πεπληρωμέναι δι' ὁμίχλης μέχρι στεφάνης καὶ καθίστανται οὕτως ἀφανεῖς. Σημειωτέον δὲ ὅτι οἱ νεφελώδεις οὗτοι ὄγκοι ἐπικαθύνονται διαρκῶς ἐπὶ τῆς σεληνιακῆς ἐπιφανείας, ἐνῶ νέφη περιπτάμενα οὐδ' ὁλως ὑπάρχουσιν.

Λίαν ἀξιοπερίεργοι εἰσιν ἐπ' ἴσης αἱ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Σελήνης σαφῶς παρατηρηθεῖσαι ἀχανεῖς πεδιάδες, αἱ πρασίνην ἔχουσαι τὴν χροιάν. Ὁ χρωματισμὸς οὗτος εἶναι ἐντελῶς εὐδιάκριτος καὶ παρουσιάζεται μόνον εἰς τὰ χαμαλώτερα μέρη τῆς Σελήνης, ἐξόχως δὲ ἐκεῖ ἐνθα ἀπαντῶμεν τὰ ἔχνη τῆς πάλαι ποτὲ ὑπάρξεως ὕδατων. Τὸ χρῶμα τοῦτο δὲν δύναται τις νὰ διακρίνῃ ἀμέσως μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, ἀντιλαμβάνεται ὅμως αὐτοῦ λίαν εὐκρινῶς ἀφοῦ ἐπὶ πολλὰς ὥρας τὸ θερμάνωσιν αἱ ἡλιακαὶ ἀκτίνες. Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ κ. Κλάιν, ἡ πρασίνη χροιά ἀποδοτέα εἰς φυτικὴν ὑπαρξίν ἐπὶ τῆς Σελήνης· ἐκ τούτου ὁ μὲν δὲν πρέπει νὰ ὑποθέσωμεν καὶ ὅτι ἡ πρασίνη χροιά εἶναι τὸ μόνον γινώρισμα τῆς ὑπάρξεως φυτῶν, διότι, κατὰ τὸν αὐτὸν σεληνιογράφον, τὰ ὑπὸ φυτῶν κεκαλυμμένα ἐδάφη παρουσιάζονται πολλάκις εἰς τὰ ὅμματα ἡμῶν ὡς ἀμαυρὰ καὶ οὐχὶ ὡς πράσινα πεδία. Πράγματι ἐν ταῖς ἐπιπέδοις ζώμας τῆς Σελήνης ἀπαντῶνται μακρὰ σκοτεινὰ ἐκτάσεις, ὧν πολλὰ μὲν ἡ ὄψις ἡλλοιώθη κατὰ τὴν πορείαν τοῦ χρόνου, ἐνταῦθα δὲ καὶ ὁλοτελῶς ἐξηφανίσθησαν. Αἱ ἐκτάσεις αὗται κατὰ τὴν σεληνιακὴν νύκτα διακρίνονται πάντοτε, ἔχουσιν ὠχρόν τι χρῶμα, τῇ ἐπιδράσει τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων καθίστανται ἀμαυρότεροι, καὶ ἐπανερχομένης τῆς νυκτὸς ἐπαναπίπτουσιν εἰς τὴν ἀρχικὴν ὠχρότητα αὐ-

τῶν. Τοιαύτας δὲ ιδιότητας δύνανται μόνον τὰ ὀργανικὰ σῶματα νὰ παρουσιάσωσιν. Πρὸς τὴν ὑπόθεσιν ἄλλως τε ταύτην, περὶ ὑπάρξεως δηλαδὴ φυτοκαλύπτων πεδίων ἐπὶ τῆς Σελήνης, συμβάλλει καὶ τὸ ὅτι αἱ ἀμαυραὶ αὗται ζῶναι δὲν κεῖνται πλησίον εἰς τὰς τραχεῖας καὶ πυρῶδεις χώρας αὐτῆς. Αἱ χώραι δὲ αὗται πάλιν, πρὸς οὐδὲν γήϊνον φαινόμενον δύνανται νὰ παραβληθῶσιν· ἡ ἐπιφάνειά τῶν εἶναι διατετυπωμένη δίκην κοσκίνου ὑπὸ πλήθους ἡφαιστιακῶν ὀπῶν.

Ὁ κ. Κλάιν παρατήρησεν ἐν τισὶ ζώμας τῆς σελήνης ἡφαιστιακοὺς κρατῆρας οὕτως ἐγγὺς ἀλλήλων κειμένους, ὥς βλέπομεν διὰ γυμνῶν ὀφθαλμῶν τὰ ἄκρα τοῦ οὐρανοῦ· ἐν τοιοῦτῳ πυκνῷ συμπλέγματι ἡφαιστιακῶν ὀπῶν εἶναι ἀδύνατον πλέον νὰ διακρίνῃ τις, ἂν ἐν τῷ μεταξὺ ἐγεννήθη νέον τι σεληνιακὸν σχῆμα, μὴ ὑπάρχον τέως. Οὐχ ἥττον ὁ ἀστρονόμος οὗτος κατάρθωσε πέρυσι ν' ἀποδείξῃ ὅτι παρὰ τὸ κέντρον τοῦ σεληνιακοῦ δίσκου συνέβη νέα ἔκρηξις κρατῆρος· ἡ δὲ ἀρίστη ιδιότης τῆς διαυγείας τῶν παραρρηνίων χωρῶν καὶ ἐκ τούτου ἀκόμη κατεδείχθη ὅτι οἱ ἐν Ἀγγλίᾳ παρατηρηταί, καίπερ μεταχειριζόμενοι τὰ μέγιστα τῶν τηλεσκοπίων, διέκρινον μὲν τὸν ὑπὸ τοῦ κ. Κλάιν παρατηρηθέντα νέον κρατῆρα καὶ τὰ πέριξ αὐτοῦ φαινόματα σχήματα, οὐδὲν ὅμως νεώτερον ἡδυνήθησαν νὰ προσθέσωσιν. Ὁ αὐτὸς ἀστρονόμος ἠρεύνει καὶ ἑτέραν ζώνην τῆς Σελήνης, ἐν ἣ νῆος ὀφθαλμοφανὴς κρατῆρ ἐγεννήθη κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετηρίδας. Ὁ κωνικὸς οὗτος λόφος, μεθ' ἐνὸς μεγάλου βαθέως κρατῆρος, κεῖται μεταξὺ δύο κλιτύων, κατέφαγε δὲ δεινῶς τὰς πέριξ αὐτοῦ ἐκτάσεις, αἵτινες εἰσι μέλαιναί ὡς πυκνὸς καπνὸς καὶ ἐν τῇ πανσελήνῳ παρουσιάζονται ὡς μεγάλη κηλὶς. Παρ' αὐτὸν κεῖται ἑτέρα κηλὶς, ἥτις, ἐνεκα ἀγνώστων μέχρι τοῦδε λόγων, καθίσταται ἐνίοτε ἀόρατος. Ἀγγλοὶ παρατηρηταὶ κατέδειξαν μετὰ ταῦτα ὅτι ἐν ἄλλῃ σεληνιακῇ ζώνῃ, ἐν τῇ μέσῳ τινὸς τῶν παναρχαίων γιγαντιαίων κρατῆρων, ἐγεννήθη σμήνος ἄλλων μικροτέρων. Καὶ ἐν τῷ ἀστεροσκοπίῳ τῆς Κολωνίας ἤρξαντο ἐπ' ἐσχάτων ἐνδελεχῶς νὰ ἐρευνῶσι τὴν ζώνην ταύτην, ἐν τῇ ὁποίᾳ βλέπει τις πολλάκις πολλὰς θέσεις, ὅτε μὲν μελαίνας, ὅτε δὲ ὑποπράσινας καὶ ἐνίοτε ζωηρῶς φεγγοβολούσας, ὧν ἡ φύσις εἶναι μυστηριωδέστατη.

Ἐν τούτοις μετὰ βεβαιότητος δύναται τις σήμερον νὰ εἴπῃ ὅτι ἐπὶ τῆς Σελήνης σχήματα, δυνάμενα νὰ ἐκληθῶσιν ὡς παρόμοιά τινά πράγματα πρὸς τὰς ἡμετέρας πόλεις ἢ καὶ πρὸς αὐτὰ ἔτι τὰ χωρία δὲν ὑπάρχουσιν. Ὑπάρχουσι μὲν ἐπὶ τῆς Σελήνης ιδιόρρυθμοὶ τινες μορφαὶ μετὰ κανονικωτάτων σχημάτων, ἀλλ' ἔχουσι τηλικούτον ὑπερόγκον μέγεθος, ὥστε εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑποτεθῶσιν ὡς προϊόντα τέχνης. Ὁ κ. Κλάιν

παρατηρεῖ ἰδίως ὅτι ἡ παραδοξότερα τῶν διαμορφώσεων τούτων, ἥτοι δύο ἐγγὺς ἀλλήλων κείμενοι κρατῆρες, οἵτινες πρὸ 40 ἔτων ἦσαν εἰς καὶ μόνος, παρομοιάζοντες σήμερον πρὸς κομήτην μετὰ οὐρᾶς, δεικνύουσι μεταβολὰς ὅλως δυσεξηγήτους· ὁ δυτικὸς κρατῆρ δεικνύει ἐνίοτε τοιαῦτα πολυποίκιλα συντρίμματα τοῦ ὄγκου αὐτοῦ, ὁποῖα οὐδεμία γραφικὴ τέχνη δύναται νὰ παραστήσῃ· κατὰ δὲ τὸν Αὐγουστον τοῦ 1878 κρύβθη αἰφνιδίως ἡ περιοχή ὡς καὶ τὸ βάθος αὐτοῦ. Ὁ κ. Κλάιν ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ παρακολουθεῖ τὴν αὐξησιν ταύτην καὶ ὁ μὲν δὲν ἔδυνήθη νὰ σχηματίσῃ ἰδέαν τινὰ περὶ τῶν αἰτίων αὐτῆς· οὔτε ὁμίχλην, οὔτε καπνὸν οὔτε κίνησιν τινὰ κατάρθωσε ν' ἀνακαλύψῃ ἐν αὐτῇ.

Καὶ τοιαύτη μὲν εἶναι ἡ Σελήνη, ἥτις, ἐνῶ τοσαύτας πάσχει μεταβολὰς ἐπιφανείας, ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐθεωρεῖτο ὡς ἀναλλοιώτος τις μάζα, ἀντιπροσωπεύουσα τὸν θάνατον καὶ τὴν αἰωνίαν ἡρεσίαν· ἀλλ' ἀφοῦ ἀπεδείχθη ἅπαξ τὸ ὅλως ἀβάσιμον τῆς θεωρίας ταύτης, θέλει βεβαίως αὐξηθῇ ταχύτατα ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπιστημόνων παρατηρητῶν αὐτῆς, καὶ τὸ γήϊνον ὅμμα ὁλονὲν βαθύτερον ὁρᾷ τὴν εἰς τὰ μυστήρια τῆς νεκραναστάσεως Σελήνης.

Ἐν Κων[σταντίνῳ], Ἰούλιος 1879. Γ. ΚΑΤΕΡΓΙΣΗΣ.

Η ΟΙΚΙΑ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΧΑΡΡΥ

Ὁ Χάρρυ Γράδιεντ ἀπὸ τῆς παιδικῆς του ἡδὴ ἡλικίας ἐπέσπευε τὴν προσοχὴν τῶν περὶ αὐτόν, διὰ τὴν ἐπιδεξιότητα μεθ' ἧς κατεσκεύαζε διάφορα διὰ μηχανισμοῦ κινούμενα μικρὰ παιγνίδια. Μόλις αἱ σπουδαῖαι ἀσχολίαι τῷ ἄφρονι καιρὸν διαθέσιμον, καὶ ἐπεδίδετο εὐθὺς εἰς ὑδραυλικούς καὶ ηλεκτρικοὺς ὑπολογισμοὺς παραδοξοτάτους. Κατὰ τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν διηγοῦμαι ἦγε τὸ εἰκοστὸν πέμπτον μόνον ἔτος, εἶχεν ἤδη κάμει πολλὰς θαυμασίας ἐφευρέσεις, ἀλλὰ δὲν τῷ εἶχεν ἔτι δοθῇ εὐκαιρία καὶ νὰ τὰς ἐφαρμόσῃ. Εὐρισκόμεθα ὁμοῦ εἰς τὴν Γαλλίαν, καταγινόμενοι εἰς τεκτονικὰς ἐργασίας, ἃς εἴχομεν ἀναλάβει δι' ἀγγλικὸν ἐμπορικὸν οἶκον, ὅτε μεμακρυσμένος τις συγγενὴς τοῦ ἀπέθανεν αἰφνιδίως, ἐγκαταλιπὼν αὐτῷ ὥραϊον κτήμα, μετὰ τερπνῆς ἐξοχικῆς οἰκίας, ἀπέχον λεύγας τινὰς τοῦ Λονδίνου.

Ἀπῆρτετο μεγάλη ἐργασία πρὸς τακτοποίησιν τοῦ τε κτήματος καὶ τῆς οἰκίας. Ὁ Χάρρυ ἀνεχώρησε πάραυτα εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ ἀποχαιρετῶν με, μοὶ εἶπε μετὰ τῆς συνήθους αὐτῷ ἐπαρσεως.

— Ἀγαπητέ μοι Μάξ, εὐθὺς ὡς ἐπιστρέψῃς, πρέπει νὰ ἐλθῃς νὰ με ἴδῃς. Νομίζω ὅτι εἶσαι ἠναγκασμένος νὰ διαμείνῃς ἐδῶ ἐπὶ δεκαοκτὼ ἔτι μῆνας, ἀκριβῶς τὸν χρόνον, οὗ ἔχω ἀνάγκην ὥπως εὐπρεπίσω τὴν οἰκίαν ὡς ἐννοῶ ἐγώ. Ὡς

οίλε μου! ποία κατοικία! ποτέ δεν θα έχης ιδιανόμοιο αυτής. Από της σήμερον δεν εργάζομαι πλέον διά τὸ κοινόν· ἀφιερώ πᾶσαν τὴν ἱκανότητά μου εἰς τὸ ἰδίόν μου συμφέρον καὶ εἰς τὴν ἰδίαν μου τέρψιν. Θὰ γεμίσω τὴν οἰκίαν μου περιέργων καὶ παραδόξων ἐφευρέσεων, ὁποίας οὐδεὶς οὐδέποτε ἐφάντασθη.

Οἱ δεκαοκτὼ μῆνες παρήλθον, καὶ ὅτε ἀπεπεράτωσα τὰς ἐργασίας μου, ἐπανήλθον εἰς Λονδίνον. Εἶχον ἀλληλογραφίαν μετὰ τοῦ Χάρρυ· μόλις ἔμαθον ὅτι εἶχον ἐπιστρέψει, μὲ προσεκάλεσε δι' ἐνθερμοτάτων παρακλήσεων νὰ τὸν ἐπισκεφθῶ. Ἐγὼ δὲ προθύμως συνήνεσα, καθότι ἡμὴν περιχαρής, διότι ἐμελλον νὰ ἐπανιδῶ τὸν φίλον μου. Τῷ ἔγραψα ὅτι θὰ ἐφθάνον τὴν ἐπαύριον περὶ τὴν ἑκτὴν ὥραν τῆς ἐσπέρας εἰς τὸν πλησιέστατον πρὸς αὐτὸν σιδηροδρομικὸν σταθμόν. Συνέλεξα λοιπὸν τὰ πράγματά μου καὶ κατὰ τὴν ὁρισθεῖσαν ὥραν ἤμην ἐν τῷ ὁρισθέντι τόπῳ. Ὁ Χάρρυ μὲ περιέμενε μετὰ τοῦ δίφρου του καὶ ταχέως εὐρέθημεν ἐπὶ τῆς ὡραίας ὁδοῦ τῆς ἀγούσης εἰς τὴν κατοικίαν του.

— Βλέπεις τὴν οἰκίαν ἐκείνην, ἐκεῖ κάτω μετὰ τῶν δένδρων; μοὶ ἔλεγε. Εἶναι ἡ οἰκία μου. Ἐκείνη πρὸ τῆς ὁποίας μόλις διήλθομεν, ἡ ἄλλη ἔμπροσθεν ἡμῶν, καὶ ἡ τρίτη ἐκείνη τῆς ὁποίας βλέπεις τὰς καπνοδόχους—δὲν σοὶ ἀναφέρω δὲ τὰς ἄλλας, ἃς δὲν δύναται τις νὰ ἴδῃ ἐντεῦθεν—ὅλαι κατέχονται ὑπὸ φίλων μου. Ἐποποθέτησα ἐντὸς ὧρων τούτων τῶν οἰκίων τηλεγραφικὰ σύρματα, ὥστε τὴν ἐσπέραν, ὁπότε δὲν ἔχω τινὰ ἀσχολίαν, παίζω τηλεγράφον μὲ τοὺς γείτονάς. Εἶναι διασκεδαστικώτατον.

Εἶχον φθάσει πρὸ τῶν κιγκλίδων τῆς οἰκίας. Ὁ Χάρρυ ἐσταμάτησε, τὴν αὐτὴν δὲ στιγμὴν καὶ ὡς ἀφ' ἑαυτῆς ἡ κιγκλὶς ἀνέωχθη.

— Θεέ μου, ἀνεφώνησα· ἰδοὺ πρᾶγμα ἀληθὺς περίεργον. Πῶς ἀνέωχθη ἡ κιγκλὶς αὕτη;

— Ἀπλούστατον. Ἐθεσα καθ' ὅλον τὸ πλάτος τῆς διόδου πλάκα σιδηρᾶν. Ἡ πίεσις τῶν τροχῶν κάμπτει αὐτήν, ἡ κίνησις μεταδίδεται διὰ ὑπογείων μοχλῶν καὶ ἡ κιγκλὶς ἀνοίγει. Λαβὴς κρατεῖ αὐτὴν μέχρις οὗ διήλθομεν ἐπὶ ὁμοίας πλάκας πρὸς τὸ ἄλλο μέρος· τότε ἡ λαβὴ ἀποσπᾶται καὶ ἡ κιγκλὶς καταπίπτει.

— Λίαν πρακτικὴ τῷ ὄντι ἐπινοήσις.

— Τῇ ἀληθείᾳ.

Ὅτε δ' ἐφθάσαμεν εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας εὐρομεν τὸν θεράποντα ἑτοιμον νὰ κρατήσῃ τὸν ἵππον καὶ θαλαμηπόλος ἀνέφξε τὴν θύραν. Ἐπειδὴ ἐξέφρασα τὴν ἀπορίαν μου:

— Καὶ πάλιν ἀπλούστατον, μοὶ εἶπεν ὁ Χάρρυ μειδιῶν. Ὅτε διήλθομεν τὴν κιγκλίδα, τὸ βάρος τῆς ἀμάξης ἔφερεν εἰς συνάφειαν δύο ἡλεκτρικὰ σύρματα, ἅτινα διέρχονται ὑπὸ τὴν γῆν καὶ συγκοινωνοῦσι μὲ κώδωνα εἰς τὸν σταῦλον καὶ μὲ ἕτερον εἰς τὸ μαγειρεῖον. Οὕτω δὲ

κατὰ τὴν ἀφίξίν μας οἱ ὑπηρεταὶ εὐρίσκονται ἐδῶ ὅπως μᾶς ὑποδεχθῶσι.

Εἰσῆλθομεν. Ἡ δεσποινὶς Γράδιεντ ἦλθεν εἰς τὸν διάδρομον εἰς προῦπάντησιν ἡμῶν καὶ ὁ ἀδελφός της μ' ἐπαρουσίασεν. Ἦτο μεγαλόσωμος ἰσχνὴ καὶ τραχεῖα γυνή, οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἐχούσα ὁμοιότητα πρὸς τὸν Χάρρυ. Ἐφερε κυανὰ δίσκοτρα καὶ ἵσως ἡ μικρὰ αὕτη λεπτομέρεια συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ μοὶ φανῇ ἔτι μᾶλλον ἄχαρις καὶ ψυχρά.

Ἀποβάλλων τὸ ἐπανοφώριόν μου εἰς τὸν διάδρομον, παρετήρησα ἀλλόκοτον μηχανήν, ἥτις ὁμοιάζε, πλὴν τῶν παραπετασμάτων, συσκευὴν κατασκευαστικῶν λουτρῶν (appareil à douches). Συνέκειτο ἐκ διαφόρων καθέτων στελεχῶν ἐπὶ τῶν ὁποίων προσηρμόζοντο ῥάβδοι, ὧν ἐκάστη ἔφερε ψῆκτραν κατὰ τὸ ἄκρον.

— Τί πρᾶγμα εἶναι τοῦτο; ἠρώτησα τὸν Χάρρυ.

— Εἶναι ἡ αὐτόματος ψῆκτρομηχανή μου. Θὰ σοὶ τὴν ἐξηγήσω. Βλέπεις ἐδῶ εἰς τὰ κάτω τὸ μικρὸν τοῦτο κάθισμα τὸ ἔχον ἐνὸς ποδὸς ὕψος; Ὅταν ἀναβαίνει τις ἐπ' αὐτοῦ, τοῦτο χαμηλοῦται ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ κινεῖ ὁλόκληρον σύστημα τροχῶν καὶ μοχλῶν. Ὡστε, ὁ θέλων νὰ κάμῃ χρῆσιν τῆς συσκευῆς παρέχει ὁ ἴδιος διὰ τοῦ βάρους του τὴν κινητηρίαν δύναμιν. Οἱ βραχιόνες οὗτοι τοὺς ὁποίους βλέπεις ὁπλισμένους μὲ ψῆκτρας, ἐμψυχοῦνται διὰ κινήσεως κυκλοειδοῦς καὶ σὲ ψήχουσι ταυτοχρόνως πανταχοῦ. Ἀλλὰ περιμένε· μᾶλλον περίεργον καὶ πολὺ πλοκὸν εἶναι ἡ ψῆκτρα ἣν βλέπεις εἰς τὰ ἄνω. Δύναται τις νὰ τὴν ἐκλάβῃ ἀντὶ πιλοθήκης διηρημένης εἰς δύο κατὰ τὸ ὕψος. Βλέπεις, ὅτι τὰ δύο τεμάχια ἀπέχουσι τώρα ὀλίγον ἀπ' ἀλλήλων, ὥστε νὰ δύναται τις νὰ περάσῃ διὰ μέσου αὐτῶν. Παρατήρησον προσέτι ὅτι εἶναι ἐφωδιασμένα μὲ τρίχας καὶ περασμένα εἰς δύο ῥάβδους. Ὅταν ἡ μηχανὴ τεθῇ εἰς κίνησιν, ταῦτα συνωθοῦνται, ἀρπάζουσι τὸν πῖλόν σου, στρέφονται ταχέως περὶ αὐτὸν καὶ εἰς δύο δευτερόλεπτα οὗτος εἶναι ἐντελὴς καθαρὸς ὥς καὶ ὁ ἐπενδύτης σου καὶ αἱ περισκελίδες σου καὶ τὰ ὑποδήματά σου. Ἀμα δὲ τὸ κάθισμα φθάσῃ εἰς τὸ ἐπίπεδον τοῦ ἐδάφους, ἡ πιλοθήκη ἀνοίγει ἐκ νέου καὶ σοὶ ἀποδίδει τὴν ἐλευθερίαν σου· τότε ἐλαττήριόν τι ὥθει πάλιν τὸ κάθισμα καὶ τὸ ἐπαναφέρει εἰς τὴν θέσιν του· ἡ συσκευὴ εἶναι ἐτοιμὴ νὰ ἀφαιρέσῃ τὴν κόκκιν τῶν πραγμάτων ἄλλου τινὸς κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον.

— Μὰ τὴν πίστιν μου, ἀπεκρίθην, ἡ συσκευὴ σου εἶναι λίαν ἐντεχνος, καὶ θὰ ἤμην κατηχητιστικὸς νὰ τὴν ἴδω ἐν πλήρει ἐνεργείᾳ.

— Τοῦτο λίαν εὐκόλον.

Καὶ πάραυτα ὁ Χάρρυ ἀνέβη ἐπὶ τοῦ καθίσματος. Αἱ ψῆκτραι τῶν ἐνδυμάτων καὶ τῶν ὑποδημάτων ἤρχισαν εὐθὺς τὴν ἐργασίαν των·

καὶ ἡ συσκευὴ δὲ τῶν πέλων, ἐκινήθη μετὰ τινὰς στιγμὰς. Τότε κατέπεσεν ἐπὶ τοῦ πέλους καὶ διήλθεν ἐπ' αὐτοῦ δεκαπέντε ἔως εἰκοσὶ φοράς· ἔπειτα ἐχωρίσθη καὶ ὁ Χάρρυ κατήλθε.

— Ἰδοὺ, εἶπεν. Ἐλα πῆδησον ἐπὶ τοῦ καθίσματος καὶ δοκίμασον ὁ ἴδιος.

— Ὅχι, εὐχαριστῶ. Ὅχι τώρα. Ἀλλὴν φορὰν, ἴσως.

Ἦσθάνομην τὰ νεῦρά μου πολὺ ἡρεθισμένα ὥστε δὲν ἀντεῖχον νὰ ὑποβάλω ἑμαυτὸν τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰς τοιαύτην δοκιμασίαν.

— Σὲ παρακαλῶ νὰ μὲ συγχωρήσῃς ὀλίγα λεπτά, εἶπεν ὁ Χάρρυ. Θὰ εἶπω δύο λέξεις εἰς τὴν ἀδελφὴν μου καὶ θὰ ἐπανέλθω.

Μόλις μὲ ἀφῆκε καὶ ἐγὼ ἐξετάζων τὴν ἀλλόκοτον συσκευὴν, κατελήφθην ὑπὸ ἀκρατοῦς ἐπιθυμίας νὰ τὴν δοκιμάσω. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι πρὸ ὀλίγων ἔτι στιγμῶν δὲν ἤθελον· ἀλλ' ἤμην μόνος, καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ μ' ἐμπαίξῃ διὰ τὸ ἄστατον τοῦ χαρακτήρος μου· θαρράλέως ἀνέβαινον ἐπὶ τοῦ καθίσματος. Αἱ ψῆκτραι τῶν ἐνδυμάτων ἐξεπλήρωσαν ἀρκετὰ καλὰ τὸ χρέος των. Ἀλλ' ὁ μηχανισμὸς τῶν πέλων... Ὡ κατάρρα! δὲν εἶχον συλλογισθῇ ὅτι εἶχον ἐκβάλλει τὸν πῖλόν μου καὶ ὅτι ἤμην ὑψηλότερος τοῦ φίλου μου, τοῦλάχιστον κατὰ τὴν κεφαλὴν· τὸ δὲ ἀποτέλεσμα ἦτο ὅτι ἡ ἀνηλεὲς μηχανὴ μὲ ἤρπασεν ἀπὸ τὸ πρόσωπον καὶ ἤρχισε νὰ μοῦ τὸ καθαρίζῃ μετ' ἐκπληκτικῆς δυνάμεως.

— Βεβαιότατα, εἶπον κατ' ἑμαυτόν, ἡ μύτη μου θὰ γείνη μία μεγάλη πληγὴ.

Προσεπάθησα νὰ κύψω, ἀλλ' αἱ ψῆκτραι τῶν ἐνδυμάτων μοὶ ἔδιδον τόσῳ τρομερὰ κτυπήματα εἰς τὴν ῥάχιν, ὥστε προετίμησα νὰ σταθῶ ὀρθὸς καὶ νὰ ὑπομείνω. Εὐτυχῶς ἡ καταδίκη δὲν διήρκεσε πολὺ, καὶ ἡ φρικώδης μηχανὴ ἐσταμάτησεν. Ἀμα ἀνέφξα τοὺς ὀφθαλμούς μου, εἶδον ἐνώπιόν μου τὸν Χάρρυ ἐκ καρδίας γελῶντα. Ὁ θυμὸς μου ἦτο φοβερός, ἡ λίαν μακρὰ καὶ ὡραία γενειάς μου, διὰ τὴν ὁποίαν εἶμαι λίαν υπερήφανος, ἦτο εἰς ἐλεεινὴν ἀταξίαν· ἐν μέρος αὐτῆς εἶχεν εἰσέλθει εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου, τὸ ἄλλο εἶχε περιπλεχθῇ περὶ τὰ ὦτά μου. Ἡ δὲ κόμη μου εἶχεν ἀνορθωθῇ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου.

— Ἀποτρόπαιος συσκευὴ! ἀνεφώνησα, προσπαθῶν νὰ ἐπανορθώσω τὰς συμφοράς, ἃς εἶχεν ὑποστῇ ἡ κεφαλὴ μου.

Ὁ Χάρρυ ἐπνίγετο ἀκόμη γελῶν. Ἀμα ἐγένετο κύριος ἑαυτοῦ, μοὶ ἐξήγησεν ὅτι ἡ μηχανὴ δὲν ἦτο προσηρμοσμένη εἰς τὸ ἀνάστημά μου καὶ ὅτι ἂν εἶχον κάμει τὴν δοκιμὴν ὅτε μοὶ τὸ προσέτεινε θὰ εἶχε διορθώσῃ αὐτὴν προσηκόντως.

— Μὰ τὴν πίστιν μου, τῷ εἶπον προσπαθῶν καὶ ἐγὼ νὰ γελάσω, εὐρίσκω ὅτι ἀρκούντως ἐβουρτσίσθην σήμερον. Ἀς ἀναβῶμεν τώρα.

Ἐν μιᾷ στιγμῇ εἰσῆλθομεν εἰς ὡραιότατον

δωματίον, τὸ ὁποῖον ἦτο προσδιορισμένον δι' ἐμέ.

— Τὸ δωμάτιον τοῦ μακαρίτου θεοῦ μου, κατὰ τὰ δύο ἢ τρία τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του, μοὶ εἶπεν ὁ Χάρρυ. Βλέπεις ἐκεῖνον τὸν κοίτωνά εἰς τὸ βάθος; εὐρίσκεται ἀκόμη ἐκεῖ εἰς τὴν θέσιν τῆς ἡ μικρὰ κλίνη ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐπαιρνε ἐνίοτε ἓνα μικρὸν ὕπνον τὴν ἡμέραν· ἂν θέλῃς, θὰ ἔλθω νὰ κοιμηθῶ ἐκεῖ διὰ νὰ ἔχῃς συντροφίαν καὶ νὰ ὁμιλήσω ἐκτενέστερον μετὰ σοῦ περὶ τοῦ παρελθόντος, τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος.

— Ὅχι, ὄχι, μὴ λαμβάνῃς κάμμίαν ἐνόχλησιν δι' ἐμέ.

— Ὅπως θέλῃς. Ἀλλ' ἔχω ἄπειρα πράγματα νὰ σοὶ δείξω. Ἐλα λοιπόν. Κατὰ πρῶτον, ἐπειδὴ ἐπέρχεται νύξ, θὰ ἀνάψωμεν τὸ φωταέριον· τὸ ἀνάπτω διὰ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ. Εἰς τὸ ὑπόγειον ὑπάρχει ἀριθμὸς ἡλεκτρικῶν συστημάτων καὶ σύρματα καθ' ὅλην τὴν οἰκίαν. Κύτταξε, πιέζω τὸ ἐλεφαντίνον τοῦτο κομβίον, δύο σύρματα ἔρχονται εἰς συνάφειαν καὶ εἰς ἡλεκτρομαγνήτης περιστρέφει τὴν στροφίγγα. Παραχρῆμα σπινθὴρ διατέμνει τὴν ἀκτῖνα τοῦ φωταερίου καὶ τοῦτο ἐκλάμπει. Ἀλλὰ δὲν ἐτελειώσαμεν. Βλέπεις εἰς τὴν ὀροφὴν, ὑπεράνω τοῦ μυκτῆρος (bec), τὴν δοκὸν ἐκείνην ἥτις σχηματίζεται ἐκ δύο διαφόρων μετάλλων; Λοιπόν, τὸ ἐν ἐξ αὐτῶν διαστέλλεται πλέον τοῦ ἄλλου ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς θερμότητος, ὥστε θερμαινόμενον πιέζει μοχλὸν εὐρισκόμενον ἐντὸς τῆς ὀροφῆς· ὁ μοχλὸς οὗτος διαβιβάζει τὴν κίνησιν εἰς τὴν λαβίδα, ἥτις κρατεῖ τὰς κιγκλίδας τῶν παραθύρων καὶ τὴν ἀνασηκώνει· αἱ κιγκλίδες καταπίπτουσι πάραυτα καὶ κλείουσι διὰ τινος ἐλατηρίου· προσκρούουσι προσέτι πίπτουσαι ἐπὶ γλωττίδος τινὸς ἥτις καὶ αὕτη καταρρίπτει βάρος, τὸ ὁποῖον παρσύρει μεθ' ἑαυτοῦ τὰ παραπετάσματα καὶ τὰ φέρει πρὸ τοῦ παραθύρου.

Μόλις ὁ Χάρρυ εἶχε τελειώσει τὴν ὁμιλίαν του καὶ τὸ μέταλλον θερμανθὲν ἀρκούντως ὑπὸ τῆς φλογὸς τοῦ φωταερίου, ἐπίσσε τὸν μοχλὸν ὥστε ἐκλείσει τὰς κιγκλίδας καὶ ἔσυρε τὰ παραπετάσματα, ὡς διὰ μαγείας.

— Τῷ ὄντι λίαν εὐφυὲς τῷ εἶπον. Ἀλλ' ἰδοὺ ἄλλο κομβίον φέρον τὸ γράμμα K, εἰς τί χρησιμεύει;

— Τὸ K τοῦτο σημαίνει κίνδυνος. Ὑπάρχει ὁμοίον τι κομβίον εἰς ὅλα τὰ δωμάτια, ἀλλ' εὐτυχῶς, οὐδέποτε ἐχρησίμευσαν μέχρι τοῦδε. Πιέζων τις αὐτό, κραεῖ διὰ τοῦ ἡλεκτρισμοῦ μέγαν κώδωνα εὐρισκόμενον ἐπὶ τῆς στέγης τῆς οἰκίας, ὅστις ἐξακολουθεῖ νὰ ἤχῃ ἐνῶς δὲν διακοπῇ τὸ ἡλεκτρικὸν ρεῦμα. Δὲν θὰ τὸ δοκιμάσωμεν, διότι φοβοῦμαι μὴ ἀνησυχήσωμεν ὅλους τοὺς γείτονάς. Ἀλλ' ἔχομεν ἔτι καὶ ἄλλα νὰ ἴδωμεν. Εἰς τὸν κοιτωνίσκον τοῦτον, τὸν διὰ παραπετάσματος κεκλεισμένον, ἐποποθέτησα συ-

σκευὴν καταντληματικῶν λουτρῶν, ἥτις κινεῖται ἀφ' ἑαυτῆς. Δὲν ἔχεις ἢ νὰ διέλθῃς καὶ τὸ ὕδωρ φθάσει μετὰ δύο ἢ τρία δευτερόλεπτα. Δύνασαι νὰ τὸ δοκιμάσῃς αὐριον τὴν πρωτὴν.

— Εὐχαρίστως. Ἡ οἰκία σου γέμει περιέργων ἐφευρέσεων. Ἀλλ' ὑποθέτω ὅτι ἐπεθεωρήσαμεν πᾶν ὅ,τι εὐρίσκεται ἐντὸς τοῦ δωματίου.

— Ὅχι ἀκόμη. Θέλεις νὰ ἴδῃς ἂν ὑπάρχῃ ὕδωρ ἐντὸς τῆς λεκάνης ταύτης;

Ἐπλησίασα καὶ εἶδον ὅτι τὸ ὕδωρ ἤρχιζε νὰ ῥέῃ ἐντὸς αὐτῆς ἐκ στρόφιγγος, ἀνοιγούσης ἀνωθεν.

— Ἰδοὺ πῶς ἔχει τὸ πρᾶγμα· ἐνῶ ἐβάδιζες πρὸς τὸν νιπτῆρα, ἐπάτησες ἐπὶ ἐλατηρίου κεκρυμμένου ἐντὸς τοῦ ἐδάφους καὶ τὸ ὅποιον προξενεῖ τὴν ῥοὴν τοῦ ὕδατος. Ἐπιστρέφων θὰ πατήσῃς ἐπὶ ἄλλου ἐλατηρίου καὶ τὸ ὕδωρ θὰ φύγῃ δι' ἐτέρας ὁπῆς.

Ἐθαύμαζον τὸν μηχανισμόν τοῦτον, ὅτε προσέθηκε :

— Ἐν ἀκόμῃ καὶ θὰ τελειώσωμεν. Βλέπεις πλησίον τῆς κλίνης τοὺς δύο τούτους ἀκουστικούς σωλήνας; Ὁ φέρων σημεῖον ἀρ. 1 συγκοινωνεῖ μετὰ τοῦ δωματίου μου· ὁ δὲ ἀρ. 2 μετὰ τοῦ δωματίου τῆς ἀδελφῆς μου. Δὲν πιστεύω νὰ σοὶ δοθῇ ἀφορμὴ νὰ κάμῃς χρῆσιν τοῦ τελευταίου τούτου, ἀλλ' ἂν κατὰ τύχην λάβῃς ἀνάγκην ἐμοῦ. . . .

— Ἐξαίρετα, τῷ ἀπεκρίθην.

Ἐπὶ τούτοις μὲ ἀφῆκε. Ἐπλησίαζεν ἡ ὥρα τοῦ γεύματος καὶ ἔπρεπε νὰ ἐπανορθώσω ὀλίγον τὸ ἄτακτον τῆς ἐνδυμασίας μου. Κατερχόμενος, συνήντησα εἰς τὴν κλίμακα τὸν Χάρρυ, ὅστις μοὶ εἶπεν ὅτι θὰ ἤμειθα τέσσαρες εἰς τὸ γεῦμα, καθότι ἡ ἀδελφὴ τοῦ ἐκάλεσε γείτονά τινα, τὴν δεσποινίδα Δένβυ.

Ἐύρομεν τὰς κυρίας εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ ἐπαρουσιάσθησαν εἰς τὴν δεσποινίδα Δένβυ.

ἔχομεν εὐχάριστον μικρὸν γεῦμα, καὶ ὅτε αἱ κυρίαι ἀπεσύρθησαν, ὁ Χάρρυ μοὶ ἐξήγησεν ἀκόμῃ τινὰς τῶν ἐφευρέσεών του καὶ μοὶ ἔδειξε τοὺς τηλεγράφους, δι' ὧν συνεκινῶναι μετὰ τῶν γειτόνων του. Ἐνῶ συνδιελεγόμεθα ἠκούσθη ἡχος κωδῶνων.

— Ὁ Πούλ, εἶπεν ὁ Χάρρυ. Τί ἄρά γε νὰ θέλῃ; ἠκούσθησαν κατόπιν ἀλλεπάλληλοι μικροὶ κρότοι, κλίκ, κλίκ, κλίκ. . . .

— Μὲ ἐρωτᾷ ἂν θέλω νὰ ὑπάγω αὐριον τὴν ἐσπέραν νὰ παίξω μαζὶ τοῦ σφαιριστήριον. Ὡς τῷ εἶπω ὅτι ξενίζω παρ' ἐμοὶ φίλον μου.

Κλίκ, κλίκ.

— Μοὶ ἀποκρίνεται : φέρε καὶ τὸν φίλον σου.

Τί λέγεις, Μάξ; Θέλεις νὰ ἔλθῃς;

— Εὐχαρίστως, ἀπεκρίθην.

Ἡ μηχανὴ ἔκαμεν ἐπὶ τινα καιρὸν κλίκ, κλίκ, κλίκ.

Ὁ Χάρρυ κατέλαβε πάλιν τὴν θέσιν του πλησίον μου, καὶ εἶπε :

— Λοιπὸν καὶ αὐτὸ ἐτελείωσες. Ἐμείναμεν σύμφωνοι.

Εὐθὺς μετέπειτα ὑπήγομεν νὰ ἐπανεύρωμεν τὰς κυρίας εἰς τὴν αἴθουσαν. Ἡ δεσποινὶς Δένβυ εἶχεν ὠραιότατην φωνήν· ἔφαλε μερικὰς διωδίας μετὰ τοῦ Χάρρυ, καὶ ἐπειδὴ ἐφαίνετο ὅτι τὰς ἐγνώριζον εἰς τὴν ἐντέλειαν, ὑπέθεσα ὅτι τὰς εἶχον συχνὰ μελετήσῃ ὁμοῦ. Ἀκολούθως ὁ Χάρρυ ἐπαίξε τεμάχιον ἐπὶ μικροῦ ὀργάνου, τὸ ὁποῖον καθ' ὃ μοὶ ἐξήγησεν ἥτο ὄργανον ὕδραυλικόν. Εἶχε θέσει ἐπὶ στέγης, εἶδος ἀνεμομύλης ἥτις ἐβαλλεν εἰς κίνησιν ἀντλίαν, δι' ἧς τὸ ὕδωρ ὑψοῦτο ἀρκούντως, ὥστε καταπίπτον ἐκίνει τὸν φυσητήρα τοῦ ὀργάνου. Ὅτε ἐτελείωσες τὸ τεμάχιόν του :

— Βεβαίως δὲν ὑποθέτεις, εἶπεν, ὅτι τὸ ὄργανόν μου παίζει ἀφ' ἑαυτοῦ.

— Τί ἐννοεῖς; ἴσως τὸ χορδίζεις ὡς ὠρολόγιον καὶ τότε παίζει τὰς μελωδίας τὰς παρεσκευασμένας ἐπὶ τοῦ τυμπάνου του.

— Ὅχι, οὐδὲ ὧς· οὔτε τύμπανον ὑπάρχει οὔτε ἐλατήριο.

Τότε πρὸς μεγάλην μου ἐκπληξιν, ἠκούσαμεν μίαν *sondation* τοῦ Βετχόβεν. Τὰ πληκτὰ κατέπιπτον ὡς εἰ πιεζόμενα ὑπὸ δακτύλων. Ἀλλὰ δάκτυλοι δὲν ὑπῆρχον.

Ἐπὶ τέλους ὁ Χάρρυ μοὶ ἀπεκάλυψε τὸ μυστήριον. Εἰς τῶν φίλων του, ἀριστος μουσικός, ὅστις κατ' ἑαυτὸν εἶχε ὄργανον καθ' ὃ ἔλα ὁμοῖον πρὸς τὸ ἱδικόν του. Καλῶδιον περιέχον ἀριθμὸν τινα συρμάτων ἐφθάνεν ἀπὸ τοῦ ἐνδὸς ὀργάνου εἰς τὸ ἄλλο, καὶ περιστρέφων τις ἑλικά προσεκάλει ἡλεκτρικὸν ρεύμα· ἅμα ἐξήγαγε τις φθόγγον ἐπὶ τοῦ πρώτου, καὶ ὁ αὐτὸς φθόγγος ἐπανελαμβάνετο ἐπὶ τοῦ δευτέρου ὑπὸ ἡλεκτρομαγνήτου. Οὕτω τὸ τεμάχιον τοῦ Χάρρυ εἶχεν ἐκτελεσθῇ ταυτοχρόνως ἐπὶ τοῦ ἄλλου ὀργάνου καὶ τώρα ἐπαίξεν ὁ φίλος του ἕτερον τοῦ ὁποῖου ἀπελαμβάνομεν καὶ ἡμεῖς κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. Ἐν τεμάχιον διεδέχετο ἕτερον, καὶ ἐκ διαλειμμάτων ὁ Χάρρυ ἤνοιγεν ὁμιλίαν τηλεγραφικὴν μετὰ τοῦ γείτονός του.

Ὅτε πλέον ἡ ἐσπέρα προὐχώρησεν, ἡ δεσποινὶς Δένβυ ἠθέλησε ν' ἀναχωρήσῃ, καὶ ὁ Χάρρυ προσέτεινε νὰ τὴν συνοδεύσῃ μέχρι τῆς οἰκίας τῆς, ἀφίνων ἐμὲ μετὰ τῆς δεσποινίδος Γράδιεντ, ἥτις μόλις ἐμείναμεν μόνοι, καὶ μὲ ἠρώτησε τί εἶχον ἰδεῖ ἐκ τῶν ἱεραποστόλων ἡμῶν κατὰ τὴν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν διαμονήν μου. Ἀπεκρίθην ὅτι οὐδὲν εἶχον ἰδεῖ. Μοὶ εἶπε τότε ὅτι παρακολουθεῖ μετὰ μεγάλου ἐνδιαφέροντος τὰς ἐργασίας τῶν ἱεραποστόλων, καὶ ὅτι ἥτο τότε ἀκριβῶς ἀπασχολημένη εἰς τὸ νὰ ἐτοιμάζῃ διὰ τοὺς μικροὺς Μιζύρους ἐνδύματα ἐκ γάζης, ἄτινα, ἀναμ-

φιθόλως ἤθελον εἶναι λίαν δροσερὰ καὶ εὐχάριστα. Ἀκολούθως ἠρωτήθη κατὰ βάθος περὶ τῆς ἠθικῆς ἐν γένει καταστάσεως τῶν χωρῶν εἰς τὰς ὁποίας εἶχον διαμείνει. ἤρχιζον νὰ εὐρίσκω μακρὰν τὴν ἀπουσίαν τοῦ Χάρρυ. Τέλος ἐπανῆλθε καὶ ἀφοῦ ἐπίομεν ἐν γρηγορᾷ καὶ ἐκαπνίσαμεν, διηυθύνθημεν πρὸς τὰ δωμάτιά μας· ἀλλὰ πρὶν ἢ μοὶ ἐπιτρέψῃ νὰ κατακλιθῶ, ἐπέμεινε νὰ γνωρίσω καὶ ἄλλην ἐπιπόνησιν του, σκοπὸν ἔχουσαν νὰ προφυλάττῃ τὴν οἰκίαν ἀπὸ κλέπτας.

— Ἡ θύρα τῆς εἰσόδου, μοὶ εἶπεν, ἔχει λαβὴν ἐκ χαλκοῦ μὲ τὴν ὁποίαν συνέχεται ἡλεκτρικὸς ἀγωγός· ὅταν ὑπάγω νὰ κατακλιθῶ ἐγκαθιστῶ τὴν συγκοινωνίαν μετὰ τῶν ἡλεκτρικῶν συστοιχιῶν διὰ μικρὰς τινας συσκευῆς εὐρισκομένης ἐντὸς τοῦ δωματίου μου. Ἐὰν λοιπὸν δοκιμάσῃ τις ν' ἀνοίξῃ τὴν θύραν, δυστυχία του! Μόλις ἐγγίσῃ τὴν λαβὴν, καὶ πάραυτα αἰσθάνεται φρικτὸν τιναγμὸν καὶ αἱ χεῖρές του συσφίγγονται τόσον, ὥστε τῷ εἶναι ἀδύνατον ν' ἀφῆσῃ ὅ τι κρατεῖ. Πρέπει νὰ ὑποστῇ τὴν τιμωρίαν ταύτην μέχρις οὗ μοὶ φανῇ ἀρεστὸν νὰ διακόψω τὸ ρεύμα.

— Ἀλλ' ἂν δὲν τὸν ἀκούσῃς; πρέπει τότε νὰ μείνῃ ἐκεῖ ὅλην τὴν νύκτα;

— Ἐλήφθῃ πρόνοια περὶ πάντων· μόλις ἐγγίσει τις τὴν συσκευὴν ταύτην, καὶ κώδων ὑπάρχων εἰς τὸ δωμάτιόν μου, εὐθὺς μοὶ τὸ ἀναγγέλλει.

Τέλος ἠδυνήθη νὰ κατακλιθῶ. Ὁ Χάρρυ μὲ ἀπεχαιρέτισε πρὸ τῆς θύρας τοῦ δωματίου μου, λέγων ὅτι ἂν εἶχον ἀνάγκην τινὸς τὴν νύκτα, νὰ τὸν κράξω διὰ τοῦ ἀκουστικοῦ σωλήνος. Κατεκλίθην εὐθὺς εἰς τὴν κλίνην μου, ἀλλὰ μόλις ἀπεκοιμήθην, καὶ βλέπω ὄνειρον ὅτι εὐρισκόμην ἐντὸς σιδηροδρόμου καὶ ὅτι ἡ μηχανὴ ἐσύριζε φρικτὰ. Ἐξύπνησα καὶ τότε ἐνόησα ὅτι ὁ Χάρρυ ἐσύριζεν εἰς τὸν σωλήνα διὰ νὰ μὲ φωνάξῃ. Τὸν ἠρώτησα τί ἤθελε :

— Τίποτε. Ἦθελον μόνον νὰ ἴδω ἂν τὰ πάντα ἦναι ἐν τάξει καὶ νὰ σοὶ εἶπω ὅτι τὸ πρόγευμα εἶναι εἰς τὰς ἐννέα. Τῷ ἀπεκρίθην πάραυτα ὀλίγον μετ' ἀθυρίας :

— Ναί! τὰ πάντα ἦσαν ἐν τάξει ὡς πρὸ ὀλίγου, ὅτε ἐκοιμήμην ὄντως ὡς μακάριος ἀνθρωπος. Ὡς προσπαθῆσω ν' ἀνακτῶ τὸν ὕπνον μου, ἀλλὰ μὴ μ' ἐξυπνήσῃς πλέον.

— Μὴ μ' ἐξυπνήσῃς πλέον. Κάλιστα! Ἐπρεπεν ὅμως ν' ἀποκοιμηθῶ πάλιν καὶ ἀδύνατον νὰ τὸ κατορθώσω. Τέλος ἀφοῦ ἐστράφην ἐπανειλημμένως τῆδε καὶ κἀκεῖσε, ἠθέλησα νὰ παίξω εἰς τὸν Χάρρυ τὸ αὐτὸ παιγνίδιον. Ἐλαβον ἀνὰ χεῖρας τὸν σωλήνα, ἐκράξα καὶ περιέμενον.

— Λοιπὸν, ἠρώτησε φωνὴ τις.

— Ἀδύνατον νὰ κοιμηθῶ. Ὅποιαν χάριν θὰ μοὶ ἔκαμες ἂν ἤρχεσο εἰς τὸ δωμάτιόν μου ἢ ἂν μοὶ ἐπέτρεπες νὰ ἔλθω εἰς τὸ ἱδικόν σου. Καλ-

λίτερον ὅμως νὰ ἔλθῃς σὺ. Ὡς κατεκλίνεσο εἰς τὴν μικρὰν κλίνην ὡς μοὶ προσέτεινες.

Κεραυνοβόλος ἀπάντησις μοὶ διεβιδάσθη πάραυτα. Ὡς φρίκη! Εἶχον λανθασθῇ ὡς πρὸς τὸν σωλήνα, καὶ εἶχον ἀποταθῇ πρὸς τὴν δεσποινίδα Γράδιεντ. Ἐπεχείρησα ἐπανειλημμένως νὰ τῇ ἐξηγήσω ὅτι ἠπατήθην. Ἀλλ' οὐδεμία ἀπάντησις. Βεβαίως ἡ δεσποινὶς Γράδιεντ εἶχε κλείσει τὸν σωλήνα καὶ δὲν ἤθελε τίποτε ν' ἀκούσῃ. Τί νὰ κάμω; Νὰ κοιμηθῶ; οὐδὲ κἂν νὰ τὸ συλλογισθῶ. Ἄν ἠδυνάμην μόνον νὰ ἔχω ὀλίγον φῶς· ἀλλ' ἀδύνατον, μὲ τὰς φρικτὰς ταύτας μηχανικὰς κιγκλίδας τοῦ Χάρρυ. Ἦδυνάμην νὰ κάμω μίαν δοκιμὴν διὰ νὰ τὰς ἀνοίξω. Ἐγείρομαι καὶ ψηλαφῶν, διηυθύνω πρὸς τὸ παράθυρον. Σιωπὴ βαθεῖα, βαθὺ σκότος. Αἶφνης ἠκούσα μικρὸν κρότον καὶ ἐρρίγησα. Ἀφοῦ παρήλθεν ἡ πρώτη ταραχὴ, παρετήρησα ὅτι ὁ κρότος ὅστις μὲ εἶχε ταράξει ἥτο ὁ τοῦ ὕδατος τοῦ ῥέοντος ἐντὸς τῆς λεκάνης. Βεβαίως, διερχόμενος ἐκεῖ πλησίον, εἶχον πατήσῃ ἐπὶ τοῦ ἐλατηρίου. Ἐξηκολούθησα τὴν πορείαν μου, παρὰ τὸν τοῖχον.

— Πρέπει ἐπὶ τέλους, ἔλεγεν κατ' ἐμαυτόν, θέτων προσεκτικῶς τὸν ἑνα πόδα πρὸ τοῦ ἄλλου, πρέπει νὰ φθάσω ἐκεῖ. Ἄ, ἰδοὺ! κρατῶ τὰ παραπετάσματα.

Ἀλλ' ὅχι δὲν ἐκράτουν τὰ παραπετάσματα τῶν παραθύρων, ἀλλὰ τὰ τῆς μικρᾶς κλίνης. Ἦναγκάσθην νὰ ἐξακολουθήσω τὴν περιδιάβασίν μου καὶ νὰ προσκρούσω ἀκόμῃ εἰς διάφορα ἄλλα καθίσματα.

— Αὐτὴν ὅμως τὴν φορὰν πραγματικῶς ἐφθασα! ἀνεφώνησα, λαμβάνων ἀνὰ χεῖρας ἄλλα παραπετάσματα. Ἐξήλθον τὸν μοχλὸν ὅτε... Πῶς νὰ περιγράψω τί ἠσθάνθην κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην; ἤρχισα νὰ ἐκβάλλω φωνάς, ὠρυγμούς ἀπελπισίας, ἤμην ὡς παράφρων. Εἶχον εἰσελθεῖ εἰς τὴν τῶν καταντληματικῶν λουτρῶν συσκευὴν καὶ τὸ ὕδωρ ἐπιπτεν ὡς χεῖμαρρος ἐπὶ τῆς ἀτυχοῦς κεφαλῆς μου! Ὑποθέτω ὅτι τὰ παραπετάσματα κατέπνιγον τὰς φωνάς μου, διότι οὐδεὶς μὲ ἤκουσε καὶ ἐξῆλθον τοῦ λουτήρος καταβεβρεγμένος καὶ ῥιγῶν. Ἀπέβαλον ταχέως τὸν διάβροχον χιτῶνά μου καὶ ὑπῆγον ψηλαφῶν νὰ λάβω ἄλλον ἐκ τοῦ σάκου μου. Ὅλα ταῦτα εἶχον διακρίσει ὡρὰν τινα καὶ ἀληθῶς ἠσθάνθην εὐχαρίστησιν ὅτε εὐρέθην πάλιν ἐντὸς τῆς κλίνης μου.

Πρᾶγμα περίεργον! πάραυτα ἐθερμάνθην. Ὅσον ἀφορὰ τὸν ὕπνον, οὗτος μὲ εἶχεν ἐγκαταλείψει διὰ παντός.

Τὸ σκότος ὅμως μοὶ ἀπέβαινε ὅλον ἐν πλεονεξία. Μήπως ἥτο μεγάλη δυσκολία ν' ἀνάψω τὸ φωταέριον; δὲν εἶχον εἰμὴ νὰ πιέσω τὸ ἐλεφαντίνον κομβίον. Ἀληθές, ὅτι δὲν θὰ ἦτο τόσον εὐχολον νὰ τὸ εὔρω. Ἦθελον εἰς τούτοις νὰ τὸ δοκιμάσω.

Ἐν γένει, ἡ ἀληθὴς πηγὴ, τὸ κέρας τῆς Ἀ-
μαλθείας τῶν ἀνθρωπίνων ψευδολογιῶν, συν-
σταται εἰς τὰς προσρήσεις καὶ εἰς τὰς προσα-
γορεύσεις τὰς ὁποίας ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες ἀν-
ταλλάσσουν. Κατάλογος παγκόσμιος ψευδῶν
φράσεων (μεταξὺ τῶν ὁποίων πρέπει νὰ συμπε-
ριληφθῶσι καὶ τὰ ἀκατάπαυστα φιλήματα με-
ταξὺ γυναικῶν) εἶνε ὁ ἀκόλουθος: Σὰς ἀσπάζο-
μαι ὁλοψύχως—ταπεινότητος δούλός σας, —σὰς
προσφέρω τὰ σέβη μου—δέξασθε τὴν διαβε-
βαίωσιν τῆς βαθυτάτης μου ὑπολήψεως, —σὰς
προσκυνῶ—τὸ σέβας μου πρὸς τὴν κυρίαν... μη-
τέρα σας, —χαίρω ὅτι λαμβάνω τὴν τιμὴν...
τῆς γνωριμίας σας, —ἔλαβον τὴν τιμὴν νὰ εἶπω,
νὰ κάμω κτλ.—εἶνε δι' ἐμὲ εὐτύχημα ὅτι σὰς
εὗρον, —εὐχομαι ταχέως νὰ σὰς ἐπανίδω—εἰς
τὸ ἐπανιδεῖν κλπ. κλπ. Ψεύματα, ψεύματα,
ψεύματα! Τὰ δείγματα τῶν ἐμπόρων, αἱ προκη-
ρύξεις τῶν ἐταιριῶν, αἱ διαβεβαιώσεις τῶν συν-
δρομητῶν ὅτι θὰ πληρώσωσιν τὴν συνδρομὴν των,
τὰ προγράμματα τῶν ἐφημερίδων, τῶν βουλευ-
τῶν καὶ ὑπουργῶν, αἱ παντὸς εἶδους δηλοποιή-
σεις, αἱ συγχαρητήριοι καὶ αἱ συλλυπητήριοι ἐκ-
φράσεις (ἐν γένει), αἱ... αἱ... αἱ... ὅλα
εἶνε ψεύματα. Καὶ τὸ παρὸν δὲ ἄρθρον δὲν εἶνε
ψεῦμα;

Ἄλλως, *γίλλτατε* (ψεῦμα) ἀναγνώστα, σοὶ ἤ-
ρεσε τὸ ἄρθρον μου;

—Ὅχι! (ψεῦμα).

—Διατί;

—Δὲν ἔχει διόλου πνεῦμα! (ψεῦμα)

—Μὲ κακοφαίνεται (ψεῦμα)... Σὲ βεβαιῶ,
ὅτι ἂν τὸ ἐγνώριζα δὲν θὰ τὸ ἔγραφον (ψεῦμα).
Ἐν Σμύρνῃ. * * Κ.

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ζ'

Τῇ ΚΥΡΙΑ Χ... —ΕΙΣ ΒΕΛΑΓΡΙΟΝ. (Παρά τὴν λίμνην τοῦ Κόμου).

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 5 Ἰουλίου 1879.

Εἶχες δὲν εἶχες λοιπόν, ἔφυγες ἀπὸ τὴν Ἰτα-
λίαν, καὶ προχωρεῖς, ὡς μοὶ γράφεις, πρὸς βορ-
ρᾶν ἀγνοεῖς δὲ καὶ σὺ ἀκόμη ποῦ θὰ σταματή-
σης, ἀπαράλλακτα ὡς τὰ ἐκδημητικὰ ἐκεῖνα
πτηνὰ, τὰ ὁποῖα διώκουσιν ἐναλλάξ τὸ θέρος
καὶ ὁ χειμὼν πρὸς κλίματα εὐκρατέστερα. Σὲ κα-
τέλαβε καὶ πάλιν, βλέπω, ἡ κινήτικὴ σου ἐκείνη
μονομανία, διὰ τὴν ὁποῖαν ὁ μὲν σοφὸς σου φί-
λος Ξ. σὲ ὠνόμαζεν ἄλλοτε *perpetuum mobile*,
ἡμεῖς δὲ οἱ ἄλλοι, οἱ μὴ σοφοί, σ' ἐλέγομεν ἀει-
κίνητον, καὶ σ' ἐσυμβουλεύομεν, ἐνθυμεῖσαι, ἀ-
στειευόμενοι, νὰ ζητήσης *brevet d'invention* ἀπὸ
τὴν κυβέρνησιν, πρὶν ἢ σὲ προλάβῃ ὁ ἀτυχὴς ἐ-
κείνος νέος Κ., οὗτινος ἡ μεγαλοφυΐα ἐφύρεται
ἐπέμπεστο τέλος νὰ ἐξατμισθῇ ἐντός... φρενο-
κομείου. Ἀλλὰ τὴν μονομανίαν σου αὐτὴν μᾶς
τὴν ἐνδύεις τέρα μετὰ τὸ ὥρατον πρόσχημα τῆς

ἐπιθυμίας δροσερώτερης διαμονῆς. Ἔστω καὶ
τοῦτο· δὲν φιλονεικῶ μαζὺ σου διὰ πόσον μικρὸν
πρᾶγμα. Εἶμαι ὅμως περίεργος νὰ ἰδῶ, ἂν ὁ λό-
γος οὗτος τῆς ἀδιακόπου σου κινήσεως δὲν θὰ
σὲ ὠθήσῃ ἐπὶ τέλους μέχρι τῆς βορείου θαλάσ-
σης. Πολὺ φοβοῦμαι μήπως λάβω καμμίαν ἡμέ-
ραν ἐπιστολήν σου, ἥτις νὰ μοῦ ἀναγγέλλῃ, ὅτι
ἐπεβιβάσθης εἰς ἀτμοκίνητον ἐκπλέον εἰς τὸν
βόρειον πόλον. Μὴ μειδιάς· σὲ βεβαιῶνω ὅτι ἡ εἰ-
δησις δὲν θὰ μὲ ἐκπλήξῃ διόλου. Ὅπως δὲ
ποτε ἐγὼ διευθύνω τὸ γράμμα μου εἰς τὴν πα-
λαιάν σου διαμονήν, καὶ εἶμαι ἡσυχος ὅτι κάπου
θὰ σ' εὔρῃ.

Σοῦ εἶχα ὑποσχεθῇ εἰς μίαν τῶν τελευταίων
μου ἐπιστολῶν νὰ ἀναγνώσω τὸ περὶ τῶν ὑδάτων
τῆς πόλεώς μας βιβλίον τοῦ Κ. Κορδέλλα, καὶ
νὰ σοῦ γράψω περὶ αὐτοῦ. Ὑπέθεσα τότε καὶ ὑ-
ποθέτω ἀκόμη ἐν τῷ ἐγώσῳ μου, ὅτι θὰ σ' ἐν-
διέφερε νὰ γνωρίζῃς, ἂν ὁ λάρυξ τῆς φίλης σου
εἶνε ὑγρὸς ἢ ξηρὸς, καὶ ἂν ὑπάρχει ἐλπίς νὰ ἐ-
ξασφαλισθῇ τοῦλάχιστον ἐν τῷ μέλλοντι τὸ ἐ-
πιούσιον ὕδωρ εἰς τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως,
εἰς τὴν ὁποῖαν θὰ σταματήσῃ ἐπὶ τέλους μίαν
ἡμέραν καὶ τὸ πολυπλόκητον βῆμά σου. Τὸ ἀ-
νέγνωσα λοιπὸν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, ἀλλὰ
δὲν σοῦ γράφω περὶ αὐτοῦ καὶ προτιμῶ νὰ σοῦ
τὸ στείλω ὑπὸ *ταινίαν*, ὡς λέγει παρ' ἡμῖν ἡ ἐ-
πίσημος τῶν γραφείων γλῶσσα. Δὲν σοῦ γράφω
ἐν ἐκτάσει περὶ αὐτοῦ, καὶ ἀρκοῦμαι μόνον νὰ
συστήσω εἰς τὴν προσοχήν σου τὸ πολύτιμόν του
περιεχόμενον, καθότι ἀδύνατον μοῦ εἶνε δυστυ-
χῶς νὰ συνοψίσω ἐντὸς ἐπιστολῆς τὰς πολυει-
δεῖς καὶ ποικίλας εἰδήσεις περὶ τῆς γεωλογικῆς
καὶ ὑδρογραφικῆς καταστάσεως τῶν Ἀθηνῶν,
ὅσας ἀληθὲς καὶ εἰλικρινῆς ἐπιστήμων ἐταμίευ-
σεν ἐντὸς αὐτοῦ, διὰ πολλῶν κόπων καὶ με-
λέτης μακρᾶς. Σοῦ σημειῶ μόνον ἐν παρόδῳ,
καὶ τοῦτο διὰ νὰ λάβῃς ἐγκαίρως τὰ μέτρα σου,
πρὶν ἢ ἀποκατασταθῇ ὀριστικῶς ἐν Ἀθήναις,
ὅτι κατὰ τὸν Κύριον Κορδέλλα ἀπαιτεῖται δα-
πάνη *τριῶν περίπου εκατομμυρίων* δραχμῶν ἵνα
διοχτευσθῶσιν εἰς τὰς Ἀθήνας τὰ ἀναγκαῖα εἰς
τοὺς κατοίκους τῆς ὕδατα. Σημειῶσαι δὲ καὶ
τοῦτο, ὅπερ δὲν περιλαμβάνεται μὲν εἰς τὸ βι-
βλίον τοῦ Κ. Κορδέλλα, εἶνε ὅμως οὐχ ἥττον ἀ-
ληθές, διότι περιλαμβάνεται εἰς τὰ λογιστικὰ
βιβλία τοῦ δήμου Ἀθηναίων· ὅτι δηλαδὴ ὁ ἀρ-
χοντικὸς οὗτος δῆμος, —ὅστις κατὰ τοῦτο ὁ-
μοιάζει τοὺς ἄρχοντας, ὅτι τὰ χρέη του εἶνε
ἐξαπλάσια περίπου τῶν εἰσοδημάτων του—ἔχει
ἤδη τριῶν περίπου εκατομμυρίων χρέη, καὶ ὅτι
ἀπέναντι αὐτῶν πληρώνει κατ' ἔτος εἰς τοὺς
δανειστάς του τόκον... ἐν σχεδὸν τοῖς εκατόν.
Ὑποθέτεις σύ, ὅτι εἶνε εὐκόλον εἰς τοιοῦτον ὁ-
φειλέτην νὰ εὔρῃ καὶ νέον δάνειον; Ἐγὼ δυσκο-
λεύομαι νὰ τὸ ἐλπίσω, καὶ διὰ τοῦτο ἐφρόντισα
ἤδη ἐγκαίρως νὰ ἀνοίξω φρέαρ ἐντὸς τῆς οἰκίας

μου, ἵνα προλάβω τὴν κόρυζαν, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν
πολὺ φοβοῦμαι ὅτι εἶνε προωρισμένοι ν' ἀποθά-
νωσι μίαν ἡμέραν ἐπιδημικῶς οἱ κάτοικοι τῶν
Ἀθηνῶν.

Αἱ εἰδήσεις αὐταὶ δὲν θὰ σοῦ ᾔνε βεβαίως
πολὺ εὐχάριστοι, καὶ φοβοῦμαι μὴ πειράξωσι
τὴν ἐπισφαλῆ σου υγείαν. Διὰ τοῦτο δέ, καὶ ὡς
εὐάρεστον ἀντίδοτον, σοῦ στέλλω συγχρόνως σή-
μερον, καὶ ὑπὸ τὴν αὐτὴν ταινίαν, περίεργόν τι
καὶ διασκεδαστικώτατον βιβλίον, ἐπιγραφόμε-
νον: «Ἡ σύγχρονος Ἑλλάς, ἥτοι ἀπάντησις τῷ
γάλλῳ Edmond About, μετὰφρασις ἐκ τοῦ χει-
ρογράφου τῆς ἀγγλίδος F. E. M.» Τὸ μικρὸν
αὐτὸ τομίδιον, ὅπερ ὡς βλέπεις, περιέχει μετὰ-
φρασιν ἀνεκδότου χειρογράφου, θὰ σὲ διασκεδάσῃ
τρομερά, διότι ἡξεύρω ἐγὼ πῶς διατίθεται ὁ φύ-
σει εὐθυμὸς χαρακτήρ σου πρὸς τὰ παράδοξα, ἢ
τὰ παράξενα, ὡς κοινότερον λέγομεν. Σὲ παρα-
καλῶ μόνον νὰ μὴ σταματήσῃς εἰς τὴν ἐπιγρα-
φήν· νὰ μὴ ἐρωτήσῃς, διατί ἄρα γε καὶ πόθεν,
καὶ πῶς καὶ πρὸς τί ἡ ἀπάντησις αὕτη εἰς τὸν
εὐφυᾶ γάλλον μετὰ εἰκοσιπέντε ὅλα ἔτη ἀπὸ
τῆς δημοσιεύσεως τῆς δικτικῆς ἐκείνης σατύ-
ρας κατὰ τῆς Ἑλλάδος, ἥτις κατέστησεν ἐν τοῦ-
τοις αὐτὴν πολὺ γνωστοτέραν εἰς τὸν εὐρωπαϊ-
κὸν κόσμον ἢ ὅλοι τῶν φίλων τῆς οἱ ὕμνοι· νὰ
μὴν ἀπορήσῃς, διατί, πρὶν ἢ δημοσιευσθῇ τὸ πρω-
τότυπον, δημοσιεύεται ἡ ἑλληνικὴ μετὰφρασις·
νὰ μὴ κινήσουν τέλος τὴν περιέργειάν σου τὰ
τρία ἀρχικὰ στοιχεῖα, ὑπὸ τὰ ὁποῖα ἔκρυψεν αἰ-
δημόνως ὁ μεταφραστὴς τὴν συγγραφά (ἢ συγ-
γραφέα, ἂν προτιμᾷς τὴν μετὰφρασιν τοῦ μα-
καρίτου Παπαδοπούλου). Εἰς ὅλας σου αὐτὰς τὰς
ἀπορίας ἡδυνάμην ἐγὼ νὰ σοῦ δώσω λεπτομερῆ
ἀπάντησιν· δὲν τὸ κάμνω ὅμως, πρῶτον μὲν διότι
νομίζω ὅτι πρέπει τις νὰ σέβηται τὰ ξένα μυ-
στικά, ὅσον διασκεδαστικὴ καὶ ἂν ᾔνε ἡ ἀπο-
κάλυψις των, καὶ δεύτερον διότι ἡ λύσις τῶν
ἀποριῶν σου ἐκείνων οὐδόλως εἶνε ἀναγκαῖα, ὅ-
πως διατεθῇς εὐθύμως. Ἀνοίξε μόνον, σὲ πα-
ρακαλῶ, κατὰ τύχην τὸ βιβλίον καὶ σταματήσε
τὸ βλέμμα σου ὅπου θέλῃς. Πρόσεξε δὲ ἰδίως εἰς
τὴν ἐξῆς περίοδον, τὴν ὁποῖαν σοῦ ἀντιγράφω
κατὰ λέξιν ἀπὸ τὴν ἐνενηκοστὴν ὀγδόην σελίδα·
—σοῦ λέγω κατὰ λέξιν, διὰ νὰ μὴ καταλογί-
σης εἰς λογαριασμόν μου τὴν γλαφυρότητα τῆς
μετὰφράσεως—«Ἀμέσως», λέγει ἡ φιλέλλην
ἀγγλίς, περιγράφουσα τὴν εἰς Πειραιᾶ ἀπόβασίν
της, «περιστοιχίσθην ὑπὸ πλήθους παραγγε-
»λιωδῶν καὶ διερμηνέων, οἵτινες, φαίνεται, μαν-
»τεύσαντες ὅτι ἡμῖν ξένη, μοὶ προσέφερον τὰς
»λέμβους των καὶ πᾶν ὅ, τι ἀναγκαῖον πρὸς ὑ-
»πηρεσίαν μου· οὐ μὴν ἀλλὰ δριμύως κρίνουσα
»περὶ αὐτῶν ἐκ τῆς σκληρᾶς φήμης, καὶ ἔχουσα
»ὅτι δὲν ἐνόησα τὴν νεωτέραν ἑλληνικὴν, σφάλμα
»δι' ὃ οὐδέποτε θέλω συγχωρήσει ἐμαυτὴν...

»Τὰ τῶν λεμβούχων καὶ τὰ τελωνιακὰ μπαζιλς
»εἰσὶν ὅλως ἄγνωστα ἐνταῦθα... ἴσως οἱ σφο-
»δροὶ κατήγοροι τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ τοῦ ἀντι-
»κειμένου τούτου ἐκφράσωσιν ἀμφισβολίας. Ἀλλ'
»ἰδοὺ πῶς ἔχει τὰ πράγματα· οἱ λεμβούχοι δια-
»κηρύττουσιν, ὅτι ἡ ἀπλὴ εὐχαριστία τοῦ ν' ἀ-
»ποβιβάσωσιν εἰς τὴν ξηρὰν ξένον τινὰ ἦτο ἀρ-
»κοῦσα ἀμοιβὴ διὰ τοὺς κόπους των, ἀφοῦ μά-
»λιστα πληρώνονται τακτικῶς ἐκ τινος ὀρισμέ-
»νου τιμολογίου. Ὅλοι αἱ ὑπηρεσίαι αὐταὶ ἐ-
»φαίνοντο ὅτι μοὶ προσέφεροντο δωρεάν, ἔτι δὲ
»καὶ καθ' ἣν στιγμὴν ἐπατοῦμεν τὸν πόδα ἐπὶ
»τῆς ξηρᾶς πᾶς διαβάτης ἴστατο καὶ μὲ ἡρώτα
»ἂν εἶχον ἀνάγκην τῶν ὑπηρεσιῶν του. Μετὰ
»τοῦτο δὲ δύο ἀχθοφόροι ἔλαβον τὴν ἀποσκευὴν
»μου... (καὶ) ἤρνηθησαν νὰ λάβωσι τὸ ἀνῆ-
»κον αὐτοῖς, λέγοντες ὅτι οὐδεὶς ποτε Ἀθη-
»ναῖος ζητεῖ νὰ πληρωθῇ, ὅπως πράξῃ τὸ καθῆ-
»κόν του, αὐτοὶ δὲ οὐδὲν ἄλλο ἐπραξαν ἢ τοῦτο,
»ἰδόντες ὅτι ἡμῖν ξένη. Τὴν αὐτὴν σχεδὸν ἀπάν-
»τησιν ἔλαβον παρὰ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ σιδη-
»ροδρόμου... Δὲν ἐδέχθησαν ποσῶς, λέγοντες,
»ὅτι ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ παρέχωσι πάντοτε
»ἐλευθερίαν διάβασιν εἰς τοὺς ξένους τοὺς ἐπι-
»σκεπτομένους τὴν πατρίδα των.» Σταματῶ
κατ' ἀνάγκην, διότι μ' ἐμποδίζει ὁ γέλως ν' ἀν-
τιγράψω περισσότερον. Πῶς σοῦ φαίνεται, εἰς σὲ
τὴν Ἑλληνίδα, τὴν ζήσασαν... (μὴ φοβῆσαι·
δὲν λέγω πόσα) ἔτη εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἢ θαυμα-
στὴ αὐτὴ ἀνακάλυψις λεμβούχων καὶ ἀχθοφό-
ρων μὴ δεχομένων πληρωμὴν καὶ σιδηροδρομι-
κῶν ὑπαλλήλων παρεχόντων δωρεάν εἰσιτήρια;
Τί πρέπει ἄρα γε νὰ ὑποθέσῃ ὁ ἀναγινώσκων τὴν
διασκεδαστικὴν αὐτὴν μυθολογίαν; ὅτι εἶνε σκό-
πιμον μαγεύρευμα πρὸς ἀποστόμωσιν τῶν κατη-
γόρων τῆς Ἑλλάδος, ἢ μάλλον ὅτι εἶνε μὲν ἀπο-
τέλεσμα ἀστείας τινὸς παιδιᾶς φιλόφρονος, ἀλλ'
ἰδιοτρόπου συνοδοιπόρου, ὅστις ἐπλήρωσεν αὐ-
τὸς τὰ μικρὰ ἔξοδα τῆς Ἀγγλίδος, καὶ τῆς ἐ-
πώλησεν ἔπειτα, ὅτι οἱ ἀχθοφόροι, οἱ λεμβού-
χοι καὶ ὁ σιδηρόδρομος δὲν λαμβάνουσιν ἐν Ἑλ-
λάδι πληρωμὴν παρὰ τῶν ξένων; Τὸ κατ' ἐμὲ,
ὑποθέτω ἀδιστακτικῶς τὸ δεύτερον, διότι ἄλλως
θὰ εὐρισκόμην εἰς τὴν δυσάρεστον ἀνάγκην νὰ
παρδεχθῶ, ὅτι ἡ φιλέλλην συγγραφεὺς, μυθο-
λογοῦσα τοιαῦτα πράγματα πρὸς τοὺς ἀναγνώ-
στας της, νομίζει φοβερόν πρᾶγμα καὶ πάσης
μορφῆς ἄξιον τὸ νὰ πληρώνωνται οἱ λεμβούχοι,
καὶ οἱ ἀχθοφόροι καὶ οἱ σιδηρόδρομοι καὶ ἐν τῷ
ἀκράτῳ τῆς φιλελληνισμῷ βλέπει ἵστων οὐρανὸν
φρεγγὰρι ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ, κατὰ τὸ κοινὸν
λόγιον. Τί τὰ θέλεις ὅμως, ἀγαπητή, ὅ, τι δὲ
ποτε καὶ ἂν ὑποθέσῃ τις, δὲν ἔχει ἀδικον ἢ ἰ-
ταλικὴ ἐκείνη παροιμία: *Dagli amici mi guar-*
di Iddio, che dai nemici mi guardo io, οὔτε
ἡ ἄλλη ἐκείνη ἰσπανικὴ: *Quien te cubre te*
descubre. Εὐτυχῶς τὸ βιβλίον αὐτό, τὸ ὁποῖον,

δὲν ἀμφισβῆλλω, θὰ συντελέσῃ εἰς εὐθυμίαν σου πλεονέτερον ὅλων σου τῶν ταξιδιῶν, δὲν ἐδημοσιεύθη ἔτι ἀγγλιστί, καὶ οἱ Εὐρωπαῖοι, εὐτυχέστεροι ἡμῶν καὶ κατὰ τοῦτο, ἀγνοοῦσιν ἔτι τοὺς ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος πανηγυρισμοὺς τῆς συγγραφῆς. Χαίρω φοβερά δι' αὐτό, καὶ ἀπὸ βάρους καρδίας εὐχομαι εἰς τὸν Θεὸν νὰ παρέλθῃ ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος τὸ ποτήριον τοῦτο· διότι ἐντρέπομαι τῇ ἀληθείᾳ, συλλογιζομένη πῶς θὰ ξεκαρδισθῶσιν οἱ ἀναγνώσται τῆς κυρίας F. E. M. εἰς βάρος τῆς Ἑλλάδος, οὐδὲ παρηγοροῦμαι σκεπτομένη ὅτι θὰ γελάσωσιν ὀλίγον καὶ εἰς βάρος τῆς. Δὲν τοὺς θέλω τοιοῦτους φίλους, ἀδελφὴ! ἄς μοῦ λείπουν! Μᾶς ξεσκεπάζουν ἀντὶ νὰ μᾶς σκεπάζουν, ὡς λέγουσιν οἱ Ἰσπανοὶ καὶ συμφωνῶ μὲ τοὺς Ἰταλοὺς, οἵτινες ἐπικαλοῦνται κατ' αὐτῶν τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ. Πόσα ἡμεῖς ἰδίως οἱ καλαίπωροι Ἕλληνες ἐπάθομεν ἕως τὸρα ἀπὸ τὸν ἄκρατον καὶ φιλελληνικὸν ἔρωτα πολλῶν φίλων μας! Τί νὰ γείνη! On n'est trahi que par les siens! καὶ ὁμοιάσαμεν πολλάκις τὰ ἄκακα ἐκεῖνα πιθηκίδια, ἅτινα πνίγει διὰ τῶν πολλῶν τῆς φιλημάτων εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς ἡ φιλόστοργος μήτηρ των! Ἄς μᾶς λείπουν, ἄς μᾶς λείπουν τοιοῦτοι φίλοι. Προτιμώτεροι, μὰ τὸν Θεόν, ἐγχοῖ ὡς τὸν About, παρὰ φίλοι ὡς τὴν Κυρίαν F. E. M.

ΣΟΦΙΑ

Γινώμαι καὶ σκέψεις ἠθικαὶ τοῦ δουκὸς

ΔΕ-ΛΑ-ΡΟΣΦΟΥΚΩ

[Μετάφρασις Γ. Ζωχιού.]

201.

Μεγάλως ἀπατάται ὁ νομίζων ἑαυτὸν ἐν παντὶ ἐπαρκῆ καὶ οὐδεμίαν ἔχοντα τοῦ κόσμου χρεῖαν· ἀλλ' ἔτι μᾶλλον ἀπατάται ὁ νομίζων ὅλον τὸν κόσμον χρεῖαν ἔχοντα αὐτοῦ.

202.

Ψευδὴς εἶναι ἡ χρηστότης τοῦ καταπλάσσοντος τὰ ἐλαττώματα αὐτοῦ καὶ ἐνώπιον ἑαυτοῦ καὶ ἐνώπιον τῶν ἄλλων· ὄντως δὲ χρηστὸς εἶναι ὁ κατὰ βάθος αὐτὰ γινώσκων καὶ παρρησίᾳ ἐξομολογούμενος αὐτά.

203.

Ἡ ἀληθὴς χρηστότης ἐπ' οὐδενὶ κομπάζει.

204.

Τὸ αὐστηρὸν ἦθος τῶν γυναικῶν ὠράϊσμα εἶναι καὶ οἶονε ψιμύθιον τοῦ κάλλους αὐτῶν.

205.

Πολλάκις τῶν γυναικῶν ἡ χρηστότης πηγὴν ἔχει τὸν ἔρωτα φήμης ἀγαθῆς καὶ βίου ἀπράγμονος.

206.

Ὁ ὄντως χρηστὸς ἄνθρωπος πάντοτε ἐτοίμως ὑποβάλλει τὰς πράξεις αὐτοῦ ἐνώπιον παντὸς ἀνθρώπου χρηστοῦ.

207.

Ἡ μωρία παρακολουθεῖ τὸν ἄνθρωπον καθ' ὅλα

τοῦ βίου αὐτοῦ τὰ στάδια, ἂν δέ τις φαίνεται φρόνιμος, φαίνεται, διότι αἱ μωραὶ αὐτοῦ πράξεις εἶναι ἀνάλογοι πρὸς τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν τύχην αὐτοῦ.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἰατρός τις ἐκ τῶν ἀναδειχθέντων μετὰ ταῦτα, καὶ τὰ μάλιστα ἐν τῇ ἐπιστήμῃ εὐδοκίμης, εὐρισκόμενος ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ σταδίου τοῦ καί, ὡς εἰκός, ἄσημος ἔτι ὢν, προσεκάλεσέ ποτε φίλον του ποιητὴν εἰς δεῖπνον. Μετὰ τὸν καφεῖ εἶπεν εἰς τὸν ποιητὴν:

«Φίλτατε, εἰσεύρω ὅτι ἔχεις τὴν εὐκολίαν νὰ γράφῃς στίχους ἐκ τοῦ προχείρου. Δέν μοι γράφεις ἐν τετράστιχον εἰς τὸ λεύκωμα μου εἰς ἐνθύμιον;

— Μετὰ χάριτος, εἶπεν ὁ ποιητὴς καὶ ἐξαγαγὼν τὸ μολυβδόκονδυλόν του ἔγραψεν, ἐν ᾧ ὁ ἱατρός, ἀνωθεν αὐτοῦ ἰστάμενος, παρηκολούθει διὰ τοῦ βλέμματος τὰ γραφόμενα.

Μεταξὺ τῶν ἱατρῶν μόνος διαπρέπει...

Ἄφ' οὗ ἔκαμες ἀρχὴν ἀσθενεῖς νὰ βλέπῃς,

ἄχρηστα κατήντησαν τὰ Νοσοκομεῖα,

— Κόλαξ, ἀνεφώνησεν ὁ ἱατρός διακόπτων τὸν ποιητὴν, ὅστις ὅμως ἐξηκολούθησε συμπληρώσας τὸ τετράστιχον οὕτω:

«Ἐδιπλασιάσθησαν τὰ Νοσοκομεῖα!...

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Σοφὸς ἀνὴρ ἔγραψεν ἐν τῇ Κλειοῖ τοὺς πικροὺς ἀλλ' ἀληθεῖς τούτους λόγους: «Ἄς τὸ ὁμολόγησωμεν παρρησίᾳ· ὁ Ἕλλην, πράττων τὸ ἀγαθόν, ἔχει μίαν ἀδυναμίαν· θέλει δηλαδὴ νὰ ἀκουσθῇ τὸ ὄνομά του... Ἐν τοῖς πρότερον χρόνοις τὸ πρᾶγμα δὲν εἶχεν οὕτω. Πρὸ 75 ἐτῶν λ. χ. οἱ αἰείμνηστοι Ζωσιμάδαι, οἱ τὸ ἀθάνατον αὐτῶν ὄνομα εἰς ἅπαντα τὸν αἰῶνα μετὰ τῆς παλιγγενεσίας τῆς Ἑλλάδος συνδυάσαντες, ἐχορήγουν εἰκοσι, τριάκοντα, ἑκατὸν χιλιάδας φράγκων πρὸς ἐκτύπωσιν συγγραμμάτων· σήμερον ὅμως ὁ ἀληθὴς λόγιος, ὁ μικρὸν ἔχων ἀξιοπρεπείας αἰσθητὴ καὶ μνηδαμῶς καταδεχόμενος νὰ ἐπαιτήσῃ τῶν πλουσίων τὴν συνδρομήν, οὐδὲν ἔχει θάρρος νὰ ἐργασθῇ, ἅ τε ἐκ τῶν προτέρων εἰδὼς ὅτι, οἶονδ' ἂν ποτε καὶ ἂν συντάξῃ σπουδαῖον πόνημα, οὐδὲ τὰ ἀναλώματα τοῦ τύπου θὰ δυνήθῃ νὰ εἰσπράξῃ. Ἐν ἄλλοις χρόνοις, ὁπότε δὲν ὑπῆρχον τὰ εὐλογημένα ἑλληνικὰ παράσημα, οἱ φιλογενεῖς πατριῶται ἔδιδον τοῖς τοῦ ἔθνους λογίοις ἀφθονα τὰ μέσα πρὸς ἐκδοσιν καλῶν, εὐμεθόδων καὶ διδακτικῶν ἔργων· σήμερον τοῦναντίον οἱ ἑκατομμυριοῦχοι δίδουσι χιλίας δραχμάς, ἀντὶ δὲ εὐδύνου ἐπιδείξεως τῆς φιλοπατρίας των, λαμβάνουσιν ἐπισήμους ἀποδείξεις φιλοπατρίας. Ἐάν τις παραβάλλῃ τὴν φιλομουσίαν τῶν ἄλλοτε πλουσίων Ἑλλήνων πρὸς τὴν τῶν νῦν, οὐχὶ ὀλίγους θὰ εἶχε λόγους

νὰ λυπηθῇ ἐπὶ προφανεστάτοις συμπτώμασιν ἐκπτώσεως τῆς φιλοπατρίας.»

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Λαμπρότατον δείγμα σεβασμοῦ ἀπένειμαν κατ' αὐτὰς οἱ Σουηδοὶ εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἐνδόξου αὐτῶν συμπολίτου τοῦ περικλεοῦς βοτανικοῦ Λινναίου (1707-1778). Ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ 1880 ἐνεγράφη πίστωσις ὀγδοηκοντακισχιλίων σουηδικῶν ταλλήρων, εἰς ἀγορὰν κτήματός τινος, ἐν ᾧ ὁ Λινναῖος συνέγραψε τὰ πλεῖστα τῶν περὶ φυσικῆς ἱστορίας συγγραμμάτων του, κειμένου δὲ παρὰ τὴν πόλιν Οὐψάλαν. Θὰ μετασχηματισθῇ δὲ τὸ κτήμα τοῦτο εἰς Μουσεῖον, οὗ ἔφορος θὰ εἶναι ὁ Πρύτανης τοῦ ἐν Οὐψάλῃ Πανεπιστημίου, ἐν ᾧ ὁ Λινναῖος ἐδίδασκεν ὡς καθηγητὴς. Ἄξιον δὲ μνηεῖς εἶναι ὅτι ὁ Κάρολος Λινναῖος ἦτο υἱὸς χωρικοῦ ἱερέως, κατὰ δὲ τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ βίου του ἐμαθήτευσε παρὰ τινι ὑποδηματοποιῷ, ἕως οὗ φίλος τις ἱατρός ἰδὼν τὴν δεξιὰν τοῦ παιδὸς φύσιν, συνέστησεν αὐτὸν εἰς τινὰ καθηγητὴν τῆς βοτανικῆς. Μετὰ τὸ πέρας τῶν μαθημάτων του ὁ Λινναῖος μεταβάς εἰς Ὀλλανδίαν ἐσπούδασε τὴν ἱατρικὴν, καὶ ἐπανελθὼν εἰς τὴν πατρίδα του διωρίσθη ἱατρός τοῦ βασιλέως καὶ καθηγητὴς τῆς βοτανικῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῷ 1741, διδάξας ἐν αὐτῷ 37 ἔτη. Ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Σουηδίας Γουσταῦος ὁ Γ' μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Λινναίου ἔκοψεν εἰς μνήμην αὐτοῦ μετάλλιον· καὶ ἐπὶ τῆς μᾶς μὲν ὀψέως αὐτοῦ παρίσταται ἡ προτομὴ τοῦ ἐπιφανοῦς ἀνδρός, ἐπὶ δὲ τῆς ἐτέρας ἡ θεὰ Κυβέλη, τὸ σύμβολον τῆς φύσεως, κατηνήμενη καὶ περιεστοιχισμένη ὑπὸ τῶν συμβόλων τῶν τριῶν τῆς φύσεως βασιλείων.

Ἐσχάτως ἐτελέσθησαν τὰ ἐγκαίνια μνημεῖου ἑγερθέντος εἰς ἀνάμνησιν τοῦ Βοκαλίου ἐν τῷ πλησίον τῆς Φλωρεντίας μικρῷ χωρίῳ Certaldo, ἐνθα ἀπεβίωσεν, ἐν ἔτει 1575, ὁ διάσημος συγγραφεὺς τοῦ Δεκαμήρου.

Ὁ σάπων, λέγει ὁ μέγας Λεῖβιγ, εἶναι σφυγμόμετρον τῆς εὐημερίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῶν χωρῶν. Βεβαίως τοιαύτην ὑψηλὴν θέσιν δὲν θὰ ἀποδώσωσιν εἰς τὸν σάπωνα οἱ περὶ τὴν πολιτικὴν οἰκονομίαν διατρίβοντες· ἀλλ' εἴτε παίζοντες ἡμεῖς εἴτε σπουδάζοντες ἰσχυρίζομεθα τοιοῦτόν τι, ἀναμφισβήτητον ὑπάρχει ὅτι ἐκ δύο κρατῶν ἔχόντων τὸν αὐτὸν πληθυσμόν, μᾶλλον προβεβηκὸς κατὰ τὸν πλοῦτον, τὴν εὐημερίαν καὶ τὴν ἡμέρωσιν εἶναι τὸ μεγαλύτερον σάπωνος ποσότητα καταναλίσκον· διότι τούτου ἡ ἀγορὰ καὶ ἡ κατανάλωσις ἐξήρτηται οὐχὶ ἀπὸ τοῦ σπυρμινοῦ, οὐδὲ ἀπὸ γαργαλισμοῦ τοῦ οὐρανίσκου, ἀλλ' ἀπὸ τῆς αἰσθήσεως τοῦ καλοῦ, τῆς εὐεξίας καὶ τῆς εὐμαρείας ἥτις πηγάζει ἐκ τῆς καθαριότητος.

Τὸ πολυτιμότερον τῶν κειμηλίων, ὅσα ἔρ-

πασαν οἱ τὸν δυστυχῆ Ναπολέοντα συλλήσαντες Ζουλού, εἶναι τὸ ἱστορικὸν αὐτοῦ ὥρολόγιον, κτήμα τοῦ Βοναπάρτου. Τὸ μέτριον τοῦτο καὶ εὐτελὲς ὥρολόγιον εἶχεν ἀγοράσει ἐν Μασσαλίᾳ ὁ Βοναπάρτης, ἀξιωματικὸς ὢν τοῦ πυροβολικοῦ· καὶ παλαιωθὲν δὲ ὅμως τὸ ἐφόρει ὡς Ὑπατος καὶ κατόπιν Αὐτοκράτωρ. Μιᾶ τῶν ἡμερῶν παρετήρησεν ὁ στρατάρχης Βερθιὲ πρὸς τὴν Α. Μ., ὅτι τὸ ὥρολόγιον δὲν ἐκινεῖτο ἀπὸ τεσσάρων ὥρων· «τί θέλετε; εἶπε μειδιῶν ὁ Βοναπάρτης· καὶ ἡμεῖς ποτε θὰ μείνωμεν ἀκίνητοι». Τὸ αὐτὸ ὥρολόγιον ἔφερεν ὁ κατόπιν Ναπολεὼν Γ' ἐν ταῖς ῥίψοκινδύνους ἐπιδρομαῖς του εἰς Στρασβούργον καὶ Βουλῶν, καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς βασιλείας του καὶ μέχρι τῆς τελευτῆς του ἐν Σιελχούρστ. Τῷ 1870 ἐκλιπὼν τοὺς Παρισίους ἔνα πορευθῇ πρὸς τὸν στρατόν, παρετήρησε καθ' ὁδόν, ὅτι δὲν ἐκινεῖτο· ὢν δὲ δεισιδαίμων, ἐξέλαβε τοῦτο οἶωνόν ἀπαίσιον. Μετὰ τὴν τελευτὴν του ἡ Εὐγενία τὸ ἔδωκε πρὸς τὸν αὐτοκρατορικὸν πρίγκιπα, ὅστις τὸ ἐτίμα ὡς λείψανον ἱερὸν καὶ ἀλεξητήριο παντὸς κακοῦ.

Κατ' ἔτος κατασκευάζονται ἐν τῷ κόσμῳ 3,500,000 ὥρολόγια καὶ 4,000,000 ἐκκρεμῆ. Ἡ ἀξία των ἀνέρχεται εἰς 200 ἑκατομμύρια φράγκων. Τὰ πλεῖστα ὥρολόγια (1,500,000) κατασκευάζονται ἐν Ἑλβετίᾳ.

Ὁ βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας ἱδρύσει πρὸ ἐνὸς ἔτους δραματικὸν ἀγῶνα. Ὑπὲρ τὰ ὀκτακόσιν ἔργα (τραγωδίαι, κωμωδίαι καὶ δράματα) ἀπεστέλλουσιν πρὸ τινος εἰς τὸν ἀγῶνα, ἀλλ' οὐδὲν ὅμως ἐκρίθη ἄξιον βραβεύσεως. Δύο ἢ τρία ἐν τούτοις ἐκ τῶν ἀξιολογωτέρων τούτων ἔργων ἐδιδάχθησαν ἐν τῷ βασιλικῷ θεάτρῳ τοῦ Μονάχου.

Μέλος τι τοῦ ἀγγλικῆς κοινοβουλίου συνέταξε τὸν ἐπόμενον ἀπογραφικὸν πίνακα:

Ἐν Λονδίνῳ ὑπάρχουσι·

Γυναῖκες ἐγκαταλιποῦσαι τοὺς ἄνδρας των.	1,872
Ἄνδρες ἀποφεύγοντες τὰς γυναῖκας των.	2,371
Ἄνδρες καὶ γυναῖκες διεζευγμένοι.	4,720
Ζῶντες ἐν διηνεκεί διαμάχῃ.	191,023
Μισοῦμενοι ἀμοιβαίως, ἀλλ' ἐν τῷ κρυπτῷ.	162,300
Ζῶντες ἐν εἰρήνῃ, ἀλλ' οὐδόλως περὶ ἀλλήλων μεριμνῶντες.	510,152
Εὐτυχεῖς κατ' ἐπιφάνειαν.	1,102
Εὐτυχεῖς σχετικῶς.	135
Εὐτυχεῖς ὄντως.	6(!)

Γερμανὸς τις ἐπενόησε λεύκωμα (album) πρὸς διάσωσιν τραπεζικῶν γραμματίων καὶ πολυτίμων ἐγγράφων ἀπὸ τοῦ πυρός, οὗτινος τὰ φύλλα εἶναι ἐξ ἀμιάντου (asbeste). Μεταξὺ τῶν φύλλων τούτων τίθενται τὰ πρὸς φύλαξιν πολύτιμα ἔγγραφα καὶ κλείεται καλῶς τὸ βιβλίον. Οὕτω δὲ δύνανται νὰ διασωθῶσι καὶ εὐκόλως νὰ ἀναγινώσκωνται καὶ ἐὰν ἔτι ὑπὸ πυρκαϊᾶς κατακαῶσι καὶ γείνωσι τέφρα.

Τὸ Λονδίνον εἶναι ἡ πολυανθρωποτάτη πό-

λις τοῦ κόσμου. Ὁ πληθυσμὸς τῆς ὑπερβίνει ταῖς τρία καὶ ἡμισυ ἑκατομμύρια, εἶνε δὲ ἴσος πρὸς τὸν πληθυσμὸν, ὁμοῦ λαμβανόμενον, τῶν Παρισίων, τῆς Βιέννης καὶ τοῦ Βερολίνου. Ἡ ἔκτασις τῆς μεγαλοπόλεως ταύτης εἶνε 121 τετραγωνικῶν μιλίων, ἐφ' ἑκάστου τῶν ὁποίων ἀναλογουσι 29,322 κάτοικοι.

Ἐν Λονδίῳ ὑπάρχουσι 80,000 ἄνθρωποι ζητούντων τὴν ἐλεημοσύνην τῶν φιλανθρωπικῶν καταστημάτων, χωρὶς ἐν τῷ ἀριθμῷ τούτῳ νὰ συγκαταλέγωνται καὶ οἱ ἐν τοῖς φρενοκομείοις πένητες παράφρονες, οὐδὲ αἱ χιλιάδες τῶν πλανητῶν, οὐδὲ οἱ ἐπαῖται οἱ τείνοντες τὴν χεῖρα ἐν ταῖς ὁδοῖς!

Ἐν Ἀμβέρσῃ τοῦ Βελγίου γενήσεται κατ' αὐτὰς διεθνῆς ἐκθεσις ῥόδων. Ἐν τῇ ἐκθέσει ταύτῃ θὰ ἐκτεθῶσι διακόσια εἶδη ῥόδων, ἥτοι ἀπὸ τοῦ ἑκατονταφύλλου, ὅπερ τοσαύτας παρουσιάζει ποικιλίας, μέχρι τῶν τῆς ἐσχάτης Ἀσίας καὶ Ἀμερικῆς.

Κατὰ τὸν Νέον Ἐλεύθερον Τύπον τῆς Βιέννης οἱ ἐν τῷ κόσμῳ φραγκμασόνιοι ἡριθμοῦντο κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1878 εἰς πέντε ἑκατομμύρια, ἔχοντες 13,000 Λέσχας.

Καθηγητὴς γάλλος (M. Coquillion) ἐφεύρεν ὄργανον δεικνύον κατὰ πᾶσαν στιγμὴν ἐάν ὁ ἐν ταῖς στοαῖς τῶν ἀνθρακωρυχείων ἀὴρ περιέχῃ τὸ λεγόμενον grison, ἥτοι τὰς φοβεράς ἐκείνας εὐφλέκτους ἀτμίδας, αἵτινες καθ' ἑκάστην ἀναρλεγόμεναι γίνονται αἰτία τοῦ θανάτου ἑκατοστῶν δυσμοίρων ἐργατῶν. Τὸ ὄργανον τοῦτο ἀποκαλύπτει καὶ τὴν ἐλαχίστην ὑπαρξίν τῶν θανατηφόρων τούτων ἀτμίδων πολὺ ταχύτερον ἢ ἡ ἐν χρήσει λυχνία. Δύναται δὲ νὰ τεθῇ ἐν ταῖς στοαῖς ὅς θέλομεν νὰ ἐξετάσωμεν. Κατὰ τὰ γενόμενα πειράματα ἐν διαστήματι πέντε λεπτῶν τῆς ὥρας ἀνεκαλύφθη ἡ ὑπαρξίς 14 τοῖς 100 εὐφλέκτων ἀτμίδων.

ὑπάρχει λοιπὸν ἐλπίς ὅτι ἡγγικεν ἡ ἡμέρα καθ' ἣν οἱ ἀτυχεῖς ἐργάται μετὰ μείζονος θάρρους θὰ εἰσδύωσιν εἰς τὰς στοάς, ὅπου νῦν συχνότατα εὐρίσκουσιν ἄδικον θάνατον.

Ἐκ τῶν κατωτέρω ἀριθμῶν λαμβάνει τις ἔννοιαν τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἀγγελιῶν ἐν ταῖς ἀμερικανικαῖς ἡμερίσι.

Ἐφημερίς τις ἐν Νέα Ὑόρκῃ περιεῖχεν ἐν τινὶ τῶν φύλλων αὐτῆς 68 στήλας ἀγγελιῶν ἥτοι ἐν ὅλῳ 3330 διαφόρους ἀγγελίας. Χάριν δὲ τῆς εὐκολίας τῶν ἀναγνωστῶν ἦσαν αὗται ταξ, θετημέναι ὑπὸ 90 διακεκριμένας ἐπιγραφὰς μετὰ πίνακος ἐν ἀρχῇ εὐκολύνοντος τὸν ἀναγνώστην. Αἱ περὶ ἐνοικιάσεως οἰκῶν ἀγγελίαι δὲν ἦσαν πλείονες τῶν 647. Ἀγγελίαι εἴτε ζητούντων οἰκογένειαν ἐν ἣ νὰ κατοικήσωσιν, εἴτε οἰκονομῶν ζήτουσων οἰκοτρόφους ἦσαν 350. Ἐτῆραι 433 ἦσαν ἀνθρώπων διαφόρους θέσεις ζητούντων, 1350 περιελάμβανον πάντας τοὺς γινώ-

στοὺς κλάδους τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ τῶν βωτικῶν ἀναγκῶν. Τὴν δ' ἐπομένην Κυριακὴν, διότι ὡς φαίνεται, ἐν τῷ φύλλῳ τῆς Κυριακῆς καταχωρίζουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πλείονας ἀγγελίας, ἡ αὐτὴ ἡμερὴς περιεῖχεν 70 στήλας ἀγγελιῶν ὑποδηρημένας εἰς 95 χωριστὰς τάξεις ὑπὸ διαφόρους ἐπιγραφάς.

Ἐν τῇ κηδείᾳ τοῦ πρίγκιπος Λουδοβίκου Ναπολέοντος παρίστατο καὶ γέρων γάλλος στρατιώτης, Westhers, καλούμενος. Ὁ γέρων οὗτος στρατιώτης εἶχε παρευρεθῇ εἰς τὴν κηδείαν τοῦ τε Ναπολέοντος τοῦ Α', ἐν τῇ Ἀγίᾳ Ἐλένῃ, καὶ Ναπολέοντος τοῦ Γ', ἐν Chislehurst.

Κατὰ τὸ Morning Post, ἡ διάσημος ἡθοποιὸς δεσποινὶς Sarah Bernhardt, ἥτις ὡς γνωστὸν εὐρίσκεται ἤδη ἐν Λονδίῳ μετὰ τῶν λοιπῶν μελῶν τοῦ θιάσου τοῦ «Γαλλικοῦ θεάτρου», προσλαμβάνεται ἐν τινὶ θεάτρῳ τῆς Ἀμερικῆς ἐπὶ δύο ἔτη, ἐπ' ἀμοιβῇ 2,000,000 φράγκων.

Ἀπὸ τῆς 3-11 ἰουλίου εὐρέθησαν ἐν ταῖς ὁδοῖς τῶν Παρισίων καὶ κατετέθησαν ἐν τῇ Ἀστυνομίᾳ τὰ ἀκόλουθα ἀντικείμενα: 3 χρυσοὶ δακτύλιοι, 4 τραπεζικὸν γραμματίον τῶν 100 φράγκων, 6 χρυσὰ ἐνώτια, 3 χρυσὰ βραχιόλια, 2 χρυσὰ κομδία, 1 χρυσὴ καρφίς, 3 χρυσὰ κλειδιά ὁρολογίῳ, 3 χρυσοὶ σταυροί, 1 ἀργυρὸς σταυρός, 2 χρυσὰ μεδαλίον, 3 χρυσὰ καὶ 4 ἀργυρὰ ὁρολόγια, 10 χρηματοθήκαι περιέχουσιν ἀπὸ 25-300 φράγκα, 3 χρυσὰ εἰκοσάφραγκα καὶ 20 μετοχαὶ διαφόρων ἐταιριῶν. Εἰς ἈΝΑΓΝΩΣΤΗΣ.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Πολλοὶ τῶν δηχθέντων ὑπὸ κυνὸς λυσσῶντος ἢ νομιζομένου ὡς τοιούτου, φοβοῦνται καὶ δὲν ὑποφέρουσι τὸ γνωστὸν πρόχειρον μέσον, δι' ὃ προλαμβάνεται ἡ εἰς τὸ αἷμα διάχυσις τοῦ μιάσματος, τουτέστι τὴν διὰ πεφυρακτωμένου σπέρματος καυτηρίασιν τῆς πληγῆς. Ἱππίατρος τις μετεχειρίσθη, ὡς λέγεται, ἐπωφελῶς μέσον ἀπλοῦς. Ἐπιθέτει δὴλα δὴ εὐθὺς μέσον ἀπλοῦς σικύαν (βεντουζαν) ἐπὶ τῆς πληγῆς, καὶ οὐ πρότερον πίεση καλῶς αὐτήν, ἵνα ἐξαχθῇ ὅσον οἶόν τε πλείοντερον αἷμα. Πρὸς ἐπίθεσιν δὲ τῆς σικύας λαμβάνομεν, ὡς γνωστὸν, ποτήριον τοῦ νεροῦ ὅπερ ἀναστρέφοντες, καίομεν ἐν αὐτῷ τοῦ νεροῦ χάρτου, ἵνα ὁ ἐν τῷ ποτηρίῳ ἀὴρ διὰ τῆς θερμότητος ἀραιωθῇ. Πρὶν ἢ δὲ τὸ χαρτίον τελείως σβεσθῇ, ἐπιθέτομεν τὸ ποτήριον ἐπὶ τῆς πληγῆς, τὸ δέρμα εὐθὺς ἐξοιδαίνεται, τὸ αἷμα συρρεῖ εἰς τὸ οἶδημα, ὅπερ διὰ κοπτεροῦ ὄργανου κεντούμεν καὶ ἐκχύνεται τὸ συρρεῦσαν αἷμα μετ' αὐτοῦ δὲ καὶ τὸ μίasma, ἐκ τῶν τοιούτων δὲ πάρχῃ. Τοσοῦτον δ' ἀπλοῦν εἶνε τὸ μέσον τοῦτο ὥστε δυνάμεθα εὐκόλως νὰ καταφεύγωμεν εἰς αὐτὸ καὶ ὅσakis ἀπλῇ ὑποψία ὑπάρχει ὅτι οὗτων κατεῖχτο ὑπὸ λύσσης.